

กรอบแนวคิดจากทฤษฎีและการวิเคราะห์การกำหนดภารกิจ

5.1 ปัจจัยที่ใช้เป็นฐานในการกำหนดการจัดแบ่งภารกิจ

ในการศึกษาเรื่องการกำหนดภารกิจสำหรับรัฐบาลท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ นี้ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 3 ขั้นตอน โดยการสร้างเกณฑ์ขึ้นมาเป็นปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจไว้ 3 ขั้นตอน คือ

5.1.1 ปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชน

5.1.2 ปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับรัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่น

5.1.3 ปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับรัฐบาลท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ ทั้ง 5 ประเภท ได้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

5.1.1 ปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชน

การสร้างเกณฑ์ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นปัจจัยกำหนดในขั้นที่ 1 นี้ ได้มาจากทฤษฎีที่อาศัยเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์ และทฤษฎีที่เป็นเหตุผลอื่น ๆ ซึ่งนอกเหนือจากเหตุผลทางด้านเศรษฐศาสตร์ เช่น เหตุผลทางด้านการเมืองและสังคม เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะตัดสินการวิเคราะห์การกำหนดภารกิจนี้ได้จึงต้องสร้างเกณฑ์ขึ้นมาอีกชุดหนึ่งเพื่อใช้เป็นเหตุผลที่จะช่วยให้การวิเคราะห์สามารถกำหนดลงไปได้ชัดเจนขึ้น โดยจะกล่าวถึงปัจจัยกำหนดในขั้นตอนที่ 1 ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยกำหนดที่ได้จากเหตุผลทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ กรอบแนวคิดที่คิดที่ใช้เกณฑ์ในการกำหนดภารกิจเรื่องนี้ได้มาจากทฤษฎีสินค้าสาธารณะ (Theory of Public Goods) ซึ่งกล่าวถึงลักษณะของสินค้าและบริการสาธารณะ (public goods or social goods) ที่รัฐบาลทำการจัดสรรให้แก่ประชาชนว่ามีคุณสมบัติอย่างไร และจากแนวคิดนี้

ทำให้เราสามารถทราบต่อไปได้อีกว่าสินค้าที่มีคุณสมบัติตรงข้ามกับสินค้าสาธารณะก็คือ สินค้าเอกชน (private goods) ซึ่งจะจัดทำให้แก่ประชาชนได้ โดยภาคเอกชนเป็นผู้เข้าไปดำเนินการ โดยจะเริ่มวิเคราะห์จากคุณสมบัติหรือลักษณะของสินค้าสาธารณะดังนี้คือ

1. แบ่งแยกการบริโภคออกจากกันไม่ได้ (nonexcludability) หรือความไม่สามารถกีดกัน (impossibility of exclusion) หมายความว่า สินค้าและบริการนั้น เมื่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งบริโภคแล้วก็ไม่สามารถกีดกันหรือแบ่งแยกคนอื่นที่จะมารวมบริโภคออกไปได้ ซึ่งกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าเมื่อคนแรกได้ใช้สินค้านั้นแล้วและได้รับผลประโยชน์จากสินค้านั้นแล้วคนอื่นต่อ ๆ ไปก็ยังคงได้รับผลประโยชน์จากสินค้านั้นเช่นกัน ลักษณะดังกล่าวนี้ถือได้ว่าสินค้าสาธารณะไม่มีกรรมสิทธิ์ส่วนตัว (property right) ทำให้กลไกราคาหรือระบบตลาดไม่สามารถเข้ามาทำหน้าที่กีดกันผู้หนึ่งผู้ใดไม่ให้ใช้สินค้าสาธารณะนั้นได้ จึงทำให้สินค้าและบริการสาธารณะดังกล่าวเมื่อผลิตขึ้นมาแล้วสมาชิกทุกคนในสังคมมีโอกาสบริโภคหรือได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน (joint consumption)

จากสาเหตุของลักษณะความไม่สามารถกีดกันนี้เอง ที่ทำให้สินค้าสาธารณะไม่สามารถซื้อขายกันในระบบตลาดได้ (non-marketable) หรือก่อให้เกิดความล้มเหลวของตลาด (market failure) จึงทำให้รัฐบาลต้องเข้าไปแทรกแซงทำหน้าที่ในการจัดสรรสินค้าและบริการสาธารณะเหล่านั้น โดยรัฐบาลอาจเรียกเก็บค่าตอบแทนจากประชาชนทางอ้อม ในรูปของการเก็บภาษีอากรเพื่อมาเป็นรายได้ในการผลิตสินค้าและบริการสาธารณะให้แก่ประชาชน*

* สิ่งหนึ่งที่ทำให้รัฐบาลสามารถยื่นมือเข้าไปทำหน้าที่ในการจัดสรรดังกล่าวได้เนื่องมาจากรัฐสามารถใช้กฎเกณฑ์ของ "การบังคับ" (coercion) เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของรัฐบาลได้ เนื่องจากรัฐเป็นผู้ใช้กฎหมายให้ประชาชนปฏิบัติตามกฎระเบียบและข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งตั้งอยู่บนรากฐานของความถูกต้อง ยุติธรรม ตามครรลองแห่งกฎหมายบ้านเมืองที่ปกครองในระบอบประชาธิปไตย เช่น รัฐสามารถบังคับให้ประชาชนผู้มีรายได้ต้องเสียภาษีให้แก่รัฐ หรือการบังคับนำตัวผู้กระทำความผิดมาลงโทษตามกฎหมายบ้านเมืองได้

หากจะวิเคราะห์ลักษณะของการไม่สามารถกีดกันนี้ เป็นลักษณะของความไม่สามารถกีดกันอย่างสมบูรณ์แบบ (absolute) ซึ่งมีผลเนื่องมาจากการขาดความรู้ทางเทคนิคที่จะทำการกีดกัน เช่น บริการป้องกันประเทศของกองทัพทหาร ผลประโยชน์จะตกถึงทุกคนในชาติ เราไม่มีวิธีการใดที่จะสกัดกั้นไม่ให้ผลประโยชน์จากการปกป้องประเทศตกแก่ผู้ไม่รักชาติ หรือผู้ที่ไม่ยอมเสียภาษีให้แก่รัฐบาล แต่โดยที่ความรู้ความเจริญทางเทคโนโลยีของสังคมมนุษย์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว บางครั้งการกีดกันก็สามารถทำได้ แต่ที่ไม่ทำการกีดกันอาจมาจากสาเหตุอื่น ๆ ได้แก่ การกีดกันต้องเสียค่าใช้จ่ายในการกระทำสูงมาก จนไม่คุ้มกับประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำการกีดกัน หรือบางครั้งการกีดกันก็ไม่พึงกระทำแม้ว่าค่าใช้จ่ายในการกีดกันจะต่ำ แต่หากพิจารณาในแง่สวัสดิการของผู้บริโภคแล้ว ทำให้ผู้บริโภคต้องเสียประโยชน์ไปทั้ง ๆ ที่ค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าและบริการนั้นไม่เพิ่มขึ้นเมื่อจำนวนผู้บริโภคเพิ่มขึ้น (ต้นทุนเพิ่มเท่ากับ ศูนย์) ถ้าหากทำการกีดกันจะถือได้ว่าเป็นการกระทำที่ขาดประสิทธิภาพในแง่ของการไม่ก่อให้เกิดสวัสดิการแก่ผู้บริโภค

2. การไม่แข่งขันกันบริโภค หรือมีลักษณะไม่เป็นปฏิบัติใน
การบริโภค (nonrival consumption) หมายความว่า ผู้บริโภคจะได้รับผลประโยชน์จากการบริโภคสินค้าและบริการสาธารณะในลักษณะเดียวกันโดยเท่าเทียมกัน อีกนัยหนึ่งคือ สินค้าสาธารณะนั้น เมื่อถูกบริโภคโดยบุคคลหนึ่งบุคคลใดแล้ว จะไม่เป็นสาเหตุกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ในการบริโภคของผู้อื่น ซึ่งจัดได้ว่าสินค้าสาธารณะเป็นสินค้าที่แสดงออกซึ่งผลภายนอกหรือผลล้นออกมากที่สุด (ผลภายนอก 100 เปอร์เซ็นต์) คือเท่ากับผลเฉพาะตัวที่เกิดขึ้นกับผู้บริโภคสินค้านั้น โดยส่วนใหญ่สินค้าสาธารณะพวกนี้ เมื่อมีผู้บริโภคเพิ่มขึ้นจะไม่ทำให้ต้นทุนในการผลิตเพิ่มตามไปด้วย ลักษณะการผลิตจะเป็นลักษณะของ "อุปทานรวม" (joint supply) กล่าวคือ เมื่อผลิตสินค้าสาธารณะขึ้นมาให้แก่บุคคลหนึ่ง จะทำให้บุคคลอื่นสามารถได้รับประโยชน์ร่วมด้วยในปริมาณ (quantities) และคุณภาพ (quality) ที่เท่าเทียมกัน (Head 1974 : 263)

จากลักษณะของอุปทานรวมนี้ก่อให้เกิดปัญหาที่ตามมา 2 ประการคือ ประการแรก ผลประโยชน์ของสินค้าที่มีลักษณะนี้จะลดน้อยลง เมื่อผู้บริโภคอยู่ห่างจากจุดที่มีการผลิตออกไป หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ผู้บริโภคจะได้รับผลประโยชน์จำกัดอยู่ใน

ขอบเขตพื้นที่หนึ่ง ประการที่สอง คือ ปัญหาความแออัด (congestion) จะเกิดขึ้นเมื่อมีการเพิ่มขึ้นของประชาชนผู้ใช้สินค้าและบริการสาธารณะนั้น ในขณะที่มีการจำกัดด้วย "สมรรถนะของการให้บริการ" (fixed facility หรือ given capacity)*

ลักษณะการไม่แข่งขันกันบริโภคนี้เองที่ทำให้สินค้าสาธารณะไม่สามารถนำไปแบ่งแยกเป็นหน่วยย่อย ๆ เพื่อให้บุคคลหนึ่งบุคคลใดโดยเฉพาะได้ ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจะแผ่กระจายภายในขอบเขตพื้นที่หนึ่ง นอกจากนี้ในแง่ของผู้บริโภคจะไม่แสดงความพึงพอใจที่แท้จริง (true preference) ที่มีต่อสินค้าสาธารณะออกมาอย่างเปิดเผย ดังนั้นรัฐบาลซึ่งเป็นผู้ผลิตสินค้าและบริการสาธารณะจะพยายามแก้ไขโดยผ่านขบวนการทางการเมือง (political process) ให้มีการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรออกมาตามรูปแบบของการปกครองระบอบประชาธิปไตย หรือรัฐบาลกลางซึ่งเป็นผู้บริหารประเทศจะกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐให้แก่รัฐบาลท้องถิ่น ได้มีส่วนในการปกครองท้องถิ่นของตนจัดการเกี่ยวกับการคลังส่วนท้องถิ่น เพื่อให้สามารถทราบถึงความต้องการหรือมีการแสดงความพึงปรารถนาของประชาชนในท้องถิ่นออกมา (reveal preference) แต่ในความเป็นจริงปรากฏออกมาแล้ว ความพึงพอใจของแต่ละคนในสังคมย่อมไม่ตรงกันเสมอไป ดังนั้นขบวนการทางการเมืองจึงเข้ามาทำหน้าที่โดยยึดหลักการตัดสินใจของบุคคลที่เกาะรวมกันเป็นกลุ่ม หรือการลงคะแนนเสียงข้างมาก (Musgrave 1959 : 10-11)

เมื่อทราบถึงลักษณะหรือคุณสมบัติของสินค้าสาธารณะดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ต่อไปจะกล่าวถึงสินค้าและบริการที่มีลักษณะตรงข้ามกับสินค้าสาธารณะ คือ สินค้าเอกชน (private goods) ซึ่งมีคุณสมบัติที่ทำให้เอกชนสามารถเข้าไปเป็นผู้ดำเนินการจัดทำให้แก่ประชาชนได้ดังนี้คือ

* สมรรถนะ (capacity) ของการให้บริการ ในที่นี้เราจะหมายถึง ความสามารถของสินค้าและบริการสาธารณะหนึ่งที่จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้รับบริการนั้นโดยดูจากตัวสินค้าเป็นเกณฑ์ หรือความสามารถในการให้บริการของสินค้าและบริการนั้น

1. แบ่งแยกการบริโภคออกจากกันได้(excludability)

หรือ สามารถกีดกันการบริโภคได้ (Possibility of exclusion) ในการบริโภคสินค้าเอกชนนั้นเราสามารถแบ่งแยกหรือกีดกันไม่ให้ผู้อื่นมาร่วมบริโภคสินค้านั้นกับเราได้ โดยการใช้กลไกราคาหรือระบบตลาดเข้ามาทำหน้าที่ในการกีดกัน หรือจัดสรรสินค้าเอกชน หากบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ต้องการบริโภคสินค้า และบริการเอกชน เขาจะต้องจ่ายค่าตอบแทน ซึ่งอาจเป็นรูปการจ่ายเงินหรือเป็นค่าตอบแทนอย่างอื่นที่เป็นการแลกเปลี่ยน โดยยึดหลักที่ว่าประชาชนทุกคนต้องเคารพในกรรมสิทธิ์แห่งทรัพย์สิน (property right) ของผู้อื่น ซึ่งจะมีรัฐบาลเป็นผู้รักษากฎหมายและระเบียบของสังคมให้ดำรงอยู่ได้ ดังนั้นเมื่อผู้หนึ่งเสียเงินซื้อสินค้านั้นมาครอบครองแล้ว คนอื่นจะไม่มีโอกาสได้ครอบครองสินค้านั้นอีก อรรถประโยชน์ที่พึงเกิดกับบุคคลอื่นจึงไม่มี ลักษณะของความต้องการที่เกิดขึ้นกับสินค้าเอกชน จะเป็นความต้องการของสินค้าเอกชน (private wants) ซึ่งเป็นความต้องการที่เกิดขึ้นด้วยความสมัครใจของแต่ละบุคคลที่เป็นผู้บริโภคเอง เพื่อบำบัดความต้องการส่วนตัวโดยเฉพาะ เช่น น้ำดื่ม อาหาร และเสื้อผ้า เป็นต้น ในแง่ของการแสดงความพึงพอใจที่แท้จริงของผู้บริโภคจะออกมาในรูปของอุปสงค์ต่อสินค้าผ่านทางระบบตลาด

* กรณีของสินค้าเอกชนที่อยู่ในระบบตลาด ซึ่งมีคุณสมบัติของการแบ่งแยกหรือกีดกันการบริโภค และแข่งขันหรือเป็นปฏิปักษ์ในการบริโภค ในการพิจารณาหาอุปสงค์ (demand) รวมของสินค้าเพื่อที่จะให้รู้อุปทาน (supply) รวมของสินค้านั้นว่าควรจะมีเท่าใด จะทำการรวมเส้นโค้งความต้องการของผู้บริโภคแต่ละคนตามแนวนอน (horizontal summation) เนื่องจากผู้บริโภคแต่ละคนมีความต้องการและได้รับประโยชน์ไม่เท่ากัน

ส่วนกรณีของสินค้าสาธารณะ ซึ่งส่วนใหญ่จะจัดสรรผ่านขบวนการทางงบประมาณของภาครัฐบาล มีคุณสมบัติของการไม่สามารถแบ่งแยกการบริโภคหรือกีดกันการบริโภคออกจากกันไม่ได้ และไม่แข่งขันหรือไม่เป็นปฏิปักษ์ในการบริโภคในการพิจารณาอุปสงค์รวมของสินค้าสาธารณะนั้นจะต้องบวกเส้นโค้งความต้องการของแต่ละบุคคลตามแนวตั้ง (vertical summation) เนื่องจากแต่ละบุคคลจะได้รับผลประโยชน์จากสินค้าสาธารณะร่วมกันโดยเท่าเทียมกัน กล่าวคือสินค้าสาธารณะจะเป็นสินค้าที่บริโภคร่วมกัน (joint consumption) และเมื่อมีการผลิตขึ้นมาแล้วทุกคนได้ใช้บริการนั้นโดยเท่าเทียมกัน (joint supply)

หรือกลไกราคา ทำให้ผู้ผลิตสามารถผลิตสินค้าออกมาเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในตลาดได้โดยมีอุปทานต่อสินค้าในการผลิต

2. แข่งขันกันบริโภคหรือเป็นปฏิปักษ์ในการบริโภค

(rival consumption) เป็นลักษณะของสินค้าและบริการที่บริโภคโดยบุคคลหนึ่งแล้วจะทำให้บุคคลอื่นไม่ได้บริโภคด้วยหรือหากผู้อื่นจะร่วมบริโภคด้วย ก็จะได้รับผลประโยชน์ หรือความพึงพอใจในการบริโภคตนลดลงจากเดิม กล่าวได้ว่า สินค้าเอกชนนั้นผลประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคเมื่อตกถึงผู้บริโภคคนหนึ่งแล้วทำให้ผู้อื่นไม่สามารถได้รับประโยชน์ร่วมกันในลักษณะเท่าเดิมได้ และลักษณะของผลประโยชน์ที่ได้รับจากการบริโภคจะเกิดขึ้นแก่ตัวผู้บริโภคเองโดยตรง (internal benefit) ส่วนบุคคลอื่นหรือสังคมอาจได้รับประโยชน์ด้วยหรือไม่ก็ได้

จากทฤษฎีสินค้าสาธารณะที่กล่าวมาข้างต้น เป็นการเปรียบเทียบ เพื่อแสดงให้เห็นคุณสมบัติของสินค้าสาธารณะ (public goods) และคุณสมบัติของสินค้าเอกชน (private goods) จากปัจจัยกำหนดซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ 2 ประการคือ

1. ลักษณะความสามารถกีดกัน (excludability)
2. ลักษณะของการแข่งขันหรือร่วมกันบริโภค (rival or jointness in consumption)

จากคุณสมบัติดังกล่าวข้างต้นสามารถนำมาวิเคราะห์การกำหนดภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชนได้จากการจัดกลุ่มสินค้าและบริการที่มีลักษณะแตกต่างกัน ออกเป็น 4 กลุ่ม ดังต่อไปนี้ (Krai Yudht Dhiratayakinant 1986 : 25-45)

1. private goods
2. Common-pool goods
3. toll goods
4. collective goods

ตารางที่ 5.1 การจัดกลุ่มสินค้าและบริการ

Dimension		การกีดกัน(exclusion)	
		ทำได้ (feasible)	ทำไม่ได้ (infcasible)
การบริโภค (consumption)	แข่งขันในการบริโภค (individual/ rival)	1 private goods	2 common-pool goods
	ไม่แข่งขันในการบริโภค (jointly/ nonrival)	3 toll goods	4 collective goods

สินค้ากลุ่มที่ 1 มีคุณสมบัติในการแข่งขันกันบริโภค และการกีดกันการบริโภคสามารถทำได้ สินค้ากลุ่มนี้มีชื่อเรียกว่า สินค้าเอกชนหรือ Private goods สามารถจัดสรรผ่านระบบตลาด โดยที่ผู้ซื้อยินดีจ่ายค่าตอบแทนในราคาที่คุณขายยินดีจะแลกเปลี่ยนด้วย สินค้าเหล่านี้หากบุคคลหนึ่งบริโภคเป็นสิทธิ์ขาดของเขาซึ่งเป็นเจ้าของแล้ว บุคคลอื่นจะเข้าไปร่วมบริโภคอีกไม่ได้ ผลประโยชน์ในการบริโภคนั้นจะตกแก่ผู้บริโภคโดยตรงแต่ผู้เดียว เช่น อาหาร, บ้าน และเสื้อผ้า เป็นต้น

สินค้ากลุ่มที่ 2 มีคุณสมบัติในการแข่งขันกันบริโภคหรือการบริโภคเป็นส่วนบุคคลและการกีดกันการบริโภคทำไม่ได้ สินค้ากลุ่มนี้มีชื่อเรียกว่า Common-pool goods ในความหมายของการกีดกันการบริโภคที่ไม่สามารถทำได้ ความเป็นจริงแล้วหากจะทำการกีดกันก็อาจทำได้ แต่ไม่สะดวกในการทำโดยเหตุผลที่ว่า ต้องเสียค่าใช้จ่ายสูงในการกีดกันซึ่งทำได้ยากลำบากมากจนอาจไม่คุ้มกับผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการกีดกัน หรือหากทำการกีดกันไปแล้วไม่ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ทำการกีดกันทั้ง ๆ ที่ผู้กีดกันก็ไม่เสียประโยชน์อะไร ซึ่งเป็นลักษณะของสินค้ากึ่งสาธารณะ และสินค้ากึ่งเอกชน(quasi public goods or impure public goods)คือ

เป็นสินค้าลักษณะผสม เช่น ปลาในแม่น้ำ ก๊าซธรรมชาติจากใต้แผ่นดิน และน้ำมันดิบจากบ่อใต้ดิน เป็นต้น หากพิจารณาจากลักษณะโดยธรรมชาติของสินค้าประเภทนี้เมื่อมีการบริโภคส่วนบุคคลเกิดขึ้น สินค้าจะเกิดการหมดสิ้นลงไปหรือลดน้อยลงทำให้กระทบกระเทือนการบริโภคของคนอื่น ดังนั้นเพื่อควบคุมอุปทานการผลิตจึงควรให้รัฐบาลเป็นผู้เข้าไปจัดหา หรือเอกชนอาจเข้าไปดำเนินการโดยรัฐจะควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดเพื่อให้มีอุปทาน (supply) ที่เพียงพอแก่ประชาชน ซึ่งจากคุณสมบัติทางด้านเศรษฐศาสตร์ที่เป็นปัจจัยกำหนดการจัดแบ่งภารกิจระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนดังกล่าวมาแล้วนี้ยังไม่เพียงพอที่จะตัดสินให้เด็ดขาดลงไปได้ว่าสินค้านั้น ๆ ควรให้ใครเป็นผู้จัดหาให้แก่ประชาชน ต้องอาศัยปัจจัยด้านอื่น เช่น ด้านสังคมและการเมือง มาช่วยเป็นเกณฑ์ในการตัดสินเพิ่มเติม ซึ่งจะกล่าวต่อไปภายหลัง

สินค้ากลุ่มที่ 3 มีคุณสมบัติไม่แข่งขันกันบริโภคหรือมีการบริโภคร่วมกันและการกีดกันการบริโภคสามารถทำได้ สินค้ากลุ่มนี้มีชื่อเรียกว่า Toll goods จากคุณสมบัติที่มีการบริโภคร่วมกัน ดังนั้นทุกคนจึงมีสิทธิ์ที่จะได้รับประโยชน์จากสินค้านี้โดยเท่าเทียมกัน สินค้ากลุ่มนี้จึงมีลักษณะคล้ายสินค้าสาธารณะ ส่วนการกีดกันการบริโภคที่สามารถใช้กลไกราคามาช่วยในการจัดสรรนั้น สินค้าในกลุ่มนี้เราอาจทำการกีดกันการบริโภคหรือไม่ก็ได้ เพราะว่าการบริโภคของบุคคลหนึ่งจะไม่ส่งผลกระทบต่อผลประโยชน์หรือความพอใจที่ได้รับในการบริโภคของบุคคลอื่นจากสินค้านั้น แต่สินค้ากลุ่มนี้หากจะทำการกีดกันการบริโภคจริง ๆ แล้วยังทำได้ เช่น สวนสาธารณะ การส่งคลื่นวิทยุกระจายเสียงหรือโทรทัศน์ โรงแสดงละครหรือโรงแสดงภาพยนตร์ การประปา และทางด่วนพิเศษ เป็นต้น จากคุณสมบัติการบริโภคร่วมกันดังกล่าว สินค้ากลุ่มนี้จึงมักจะดำเนินการจัดสรรโดยรัฐบาลผ่านการกีดกันด้วยระบบราคาเพื่อเป็นแหล่งรายได้ให้แก่รัฐ หรือเอกชนดำเนินการได้โดยอาศัยคุณสมบัติการกีดกันได้เป็นเกณฑ์ในการดำเนินการซึ่งรัฐบาลจะเป็นผู้ควบคุมดูแล ทั้งนี้เนื่องจากเป็นสินค้าที่มีลักษณะก่อให้เกิดการผูกขาดโดยธรรมชาติ (natural monopoly) สินค้ากลุ่มนี้เป็นอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่สามารถตัดสินการจัดแบ่งได้แน่นอนลงไปได้ว่าควรให้ภาครัฐบาลหรือเอกชนเป็นผู้ดำเนินการต้องอาศัยปัจจัยกำหนดอื่น ๆ มาช่วยในการกำหนดให้ได้แน่นอนขึ้น ซึ่งจะกล่าวต่อไปภายหลัง

สินค้ากลุ่มที่ 4 มีคุณสมบัติไม่แข่งขันกันบริโภคหรือการบริโภคร่วมกัน และการกีดกันการบริโภคทำไม่ได้ สินค้ากลุ่มนี้มีชื่อเรียกว่า Collective goods ซึ่งจัดเป็นสินค้าสาธารณะโดยแท้ (pure public goods) หรือสินค้าสาธารณะ

แบบบริสุทธ์ ซึ่งทุกคนสามารถบริโภคพร้อมกันได้ และผลประโยชน์จากการบริโภคจะตกถึงทุกคน โดยเท่าเทียมกัน การบริโภคโดยบุคคลหนึ่งจะไม่ทำให้ความพอใจในการบริโภคของคนอื่น ๑ ลดลงไป สินค้าประเภทนี้ เช่น บริการป้องกันประเทศ การดำเนินนโยบายต่างประเทศ และการควบคุมอากาศเป็นพิษ เป็นต้น ดังนั้นสินค้ากลุ่มนี้จะจัดสรรให้แก่ประชาชนโดยภาครัฐบาล (public sector) เป็นผู้เข้าไปดำเนินการผลิต

สรุปได้ว่าปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชนในกรณีนี้สร้างเกณฑ์กำหนดมาจากกรอบแนวคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์คือ

1. คุณสมบัติการกีดกันการบริโภค
 - 1.1 การกีดกันการบริโภคสามารถทำได้
 - 1.2 การกีดกันการบริโภคทำไม่ได้
2. คุณสมบัติการแข่งขันการบริโภค
 - 2.1 แข่งขันกันบริโภค (ลักษณะการบริโภคส่วนบุคคล)
 - 2.2 ไม่แข่งขันกันบริโภค (ลักษณะร่วมกันบริโภค)

นอกจากสินค้าและบริการทั้ง 4 กลุ่มนี้จะมีคุณสมบัติจากปัจจัยกำหนดด้านเศรษฐศาสตร์แล้ว สินค้าส่วนใหญ่ที่อยู่ในกลุ่ม toll goods และ collective goods ยังมีคุณสมบัติที่ควรนำมาพิจารณาอีกได้แก่ การก่อให้เกิดผลภายนอก (externalities) หรือ ผลล้นออก (spillovers) สำหรับสินค้าและบริการบางชนิด กล่าวคือ ในการผลิตหรือบริโภคสินค้านั้นจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้อื่น ซึ่งผลกระทบนั้นเกิดขึ้นโดยผู้สร้างผลดังกล่าวมิได้เจตนาให้เกิดขึ้น และผู้กระทำผลภายนอกก็ไม่ได้คำนึงถึงผลภายนอกนั้นที่มีต่อการตัดสินใจของเขา ลักษณะของผลภายนอกมีทั้งผลภายนอกในทางที่ดี ซึ่งจะช่วยให้มอรรถประโยชน์หรือลดค่าใช้จ่ายของบุคคลที่ถูกกระทบ (external benefitor spillover benefits or external economies) และผลภายนอกในทางไม่ดีที่เป็นการลดอรรถประโยชน์หรือเพิ่มค่าใช้จ่ายของบุคคลที่ถูกกระทบ (external costs or spillover costs or external diseconomies) ผลภายนอกดังกล่าวนี้มีสาเหตุมาจากความไม่สามารถเรียกเก็บ (nonappropriability) ค่าตอบแทนผ่านกลไกราคาโดยผู้สร้างผลดีแก่บุคคลอื่น หรือในทางตรงข้าม ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากผลเสียภายนอกก็ไม่สามารถเรียกเก็บค่าเสียหายจากผู้สร้างผลเสียได้ อาจ

กล่าวว่าสินค้าและบริการนั้นมีคุณสมบัติคล้ายกับการไม่กี่กัณฑ์การบริโภค ถ้าหากการกัณฑ์การบริโภคทำได้ เช่น กรณีสินค้าเอกชน ผลภายนอกจะถูกขจัดออกไปได้ โดยผู้ได้รับผลประโยชน์สามารถไม่แบ่งสินค้านั้นให้แก่ผู้อื่นได้ จึงไม่ทำให้เกิดผลกระทบแก่คนภายนอก กล่าวโดยสรุปได้ว่าจะมีสินค้าและบริการบางชนิดที่มีคุณสมบัติก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกแก่ผู้อื่น โดยที่ผู้สร้างผลภายนอกนี้ไม่สามารถเรียกเก็บค่าตอบแทนได้ ดังนั้นสินค้าและบริการดังกล่าวจึงควรให้ภาครัฐบาลเป็นผู้จัดทำให้แก่ประชาชน เพื่อเป็นการขจัดปัญหาผลภายนอก

คุณสมบัติของสินค้าและบริการบางชนิดที่เป็นสาเหตุให้ภาครัฐบาลต้องเข้าไปเป็นผู้ดำเนินการจัดหาอีกประการได้แก่ สินค้าที่มีลักษณะต้นทุนการผลิตลดลง (decreasing cost) เมื่อมีการผลิตเพิ่มขึ้น เป็นลักษณะของการผูกขาด จากขบวนการผลิตหรือเรียกว่า การผูกขาดโดยธรรมชาติ (natural monopoly) ซึ่งเป็นสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อโรงงานขนาดประสิทธิภาพสำหรับการผลิตสินค้าจำนวนหนึ่ง เป็นขนาดใหญ่กว่าปริมาณที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ ในระยะยาวจะทำให้มีต้นทุนเฉลี่ย และต้นทุนเพิ่มของหน่วยผลิตลดลงเรื่อยๆ มีสาเหตุเนื่องมาจากการแบ่งแยกมิได้ (indivisibilities) ของเทคนิคการผลิต และการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ (economies of scale or economies of size) สภาพเช่นนี้ทำให้ผู้ผลิตรายแรกในตลาดสามารถขยายปริมาณการผลิตตามความต้องการของตลาด โดยที่ผู้ผลิตรายใหม่ ๆ ไม่สามารถผลิตแข่งด้วยต้นทุนที่เท่า ๆ กันได้ ในที่สุดผู้ผลิตรายแรกจะอยู่ในตลาดในลักษณะเป็นผู้ผลิตผูกขาด และยังมีอิทธิพลที่จะกำหนดราคาสินค้าได้ด้วย ดังนั้นสินค้าและบริการที่มีลักษณะดังกล่าวนี้จึงควรให้รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจัดทำให้แก่ประชาชน เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของผู้บริโภค รัฐบาลไม่อาจสร้างภาวะการแข่งขันในตลาดของผู้ผลิตผูกขาด โดยการเพิ่มจำนวนผู้ผลิตให้มากขึ้นในตลาด เพราะว่า การแข่งขันระหว่างผู้ผลิตหลาย ๆ รายจะนำภาวะการขาดประสิทธิภาพมาสู่ตลาด อันเนื่องมาจากการไม่ได้รับประโยชน์จากการประหยัดขนาด เนื่องจากลักษณะของกิจกรรมต้นทุนการผลิตประเภทคงที่สูง การผลิตในปริมาณน้อย ทำให้ต้นทุนต่อหน่วยสูงกว่าเมื่อผลิตจำนวนมาก ๆ หากกำหนดให้มีผู้ผลิตหลายรายในตลาดสินค้าชนิดนี้ก็เท่ากับให้ผู้ผลิตแต่ละรายผลิตในจำนวนน้อย ทำให้สินค้าและบริการดังกล่าวนี้ใช้ต้นทุนต่อหน่วยที่สูงกว่าในกรณีมีผู้ผลิตเพียงรายเดียว ทำให้ผู้บริโภคต้องรับภาระซื้อสินค้าในราคาที่สูงกว่าที่ควรจะเป็น ซึ่งก่อให้เกิดผลเสียแก่สังคม

ปัจจัยกำหนดที่สร้างขึ้นมาเป็นฐานของเหตุผลในการจัดแบ่งภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชน ซึ่งได้มาจากกรอบแนวคิดทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ข้างต้นนี้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะช่วยในการวิเคราะห์ตัดสินการจัดแบ่งให้ชัดเจนลงไปได้ เนื่องจากมีสินค้าและบริการบางชนิดที่มีลักษณะคาบถ่วงคาบคองระหว่างสินค้าสาธารณะและสินค้าเอกชน จึงต้องสร้างปัจจัยกำหนดที่เป็นเกณฑ์มาจากเหตุผลอื่น ๆ นอกเหนือจากเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์มาช่วยในการวิเคราะห์การกำหนดภารกิจให้สามารถจัดแบ่งได้ชัดเจนขึ้นอีก

2. ปัจจัยกำหนดที่ได้มาจากเหตุผลอื่น ซึ่งเป็นเหตุผลนอกเหนือจากทฤษฎีทางเศรษฐศาสตร์ที่จะช่วยในการวิเคราะห์การกำหนดภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชน ในขั้นต่อมาให้สามารถกำหนดได้ชัดเจนขึ้น ในกรณีของสินค้าที่มีลักษณะคาบถ่วงคาบคองซึ่งเป็นปัญหาในการกำหนดภารกิจจึงต้องอาศัยปัจจัยที่ได้มาจากเหตุผลด้านอื่นที่มีรากฐานมาจากกรอบแนวคิดทางสังคมและการเมือง เข้ามาช่วยในการวิเคราะห์ เพื่อให้ฐานของเหตุผลที่รัดกุมเพียงพอแก่การกำหนดภารกิจได้แน่นอนขึ้น ทั้งนี้เพราะเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์เพียงอย่างเดียวคงไม่ใช่เหตุผลสำหรับการจัดระบบสังคม ในการกำหนดบทบาทของภาครัฐบาลและภาคเอกชนในสังคมมนุษย์ ที่จะเป็นผู้เข้าไปดำเนินการจัดหาสินค้าและบริการให้แก่ประชาชนได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ฉะนั้น จึงมีการกำหนดบทบาทของภาครัฐบาลที่จะเข้าไปแทรกแซงระบบเศรษฐกิจสังคมจากปัจจัยกำหนดต่อไปนี้เมื่อสินค้าและบริการชนิดใดมีลักษณะหรือคุณสมบัติดังกล่าวนี้เกิดขึ้นก็ควรให้ภาครัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจัดหาสินค้าและบริการชนิดนั้นเสียเอง (Burkhead and Miner 1971 : 139-141, quoting Forte)

(1) การรักษามาตรฐานคุณภาพ (maintenance of required standard) สินค้าและบริการบางชนิดที่ผลิตให้แก่ประชาชน ถ้าหากมีความจำเป็นที่จะต้องคำนึงถึงควมมีคุณภาพที่ได้มาตรฐานเพียงพอระดับหนึ่งตามที่ประชาชนในสังคมมีความต้องการแล้ว การให้รัฐบาลเข้าไปดำเนินการจัดหาที่ดูจะเหมาะสมกว่าที่จะให้สถาบันอื่นเข้าไปดำเนินการ ทั้งนี้เพราะถ้าหากปล่อยให้เอกชนเข้าไปจัดหารสินค้าที่ผลิตเพื่อการรักษามาตรฐานคุณภาพนี้ เอกชนก็อาจไม่คำนึงถึงวัตถุประสงค์หลักนี้เป็นสำคัญ เนื่องจากการดำเนินงานของเอกชนยังต้องคำนึงถึงรายได้หรือผลกำไรที่จะตอบแทนกลับมาเป็นหลักเพื่อการคงอยู่ได้ขององค์กร แต่ภาครัฐบาลนั้นมีรายได้มาดำเนินการจากภาษีของประชาชนดังนั้นจึงสมควรที่จะดำเนินการ

ตอบสนองเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนเป็นสำคัญ

(2) การหลีกเลี่ยงไม่ให้มีอำนาจทางการเมืองมากเกินไป

(avoidance of excess political power) ในการผลิตสินค้าและบริการบางชนิดที่มีความสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคม ถ้าหากเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเป็นหน่วยผลิตสินค้าดังกล่าว จะเป็นการเพิ่มอำนาจทางการเมืองให้แก่หน่วยผลิตเอกชนนั้น ในลักษณะที่นำไปสู่การสูญเสียความเป็นอิสระของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นภาคเอกชนด้วยกันเองหรือแม้แต่หน่วยงานภาครัฐบาลก็ตาม ดังนั้นจึงควรให้ภาครัฐบาลเข้าไปดำเนินการผลิตเสียเองจะเหมาะสมกว่า เพราะการปล่อยให้ภาคเอกชนดำเนินการอาจเป็นการเพิ่มอำนาจให้หน่วยผลิตเอกชนนั้นมากเกินไปจนสามารถคุกคามความเป็นอยู่ของผู้บริโภคและสถาบันอื่น ๆ ไปด้วย

(3) ประสิทธิภาพจากขนาด (scale efficiencies) ในการ

ผลิตสินค้าและบริการบางชนิด ต้องคำนึงถึงประสิทธิภาพในเชิงการผลิต ถ้าหากมีการวิเคราะห์เกิดขึ้นเพื่อเปรียบเทียบระหว่างประสิทธิภาพในการผลิตของหน่วยราชการ และหน่วยธุรกิจเอกชนแล้ว ปรากฏว่าหน่วยราชการ ซึ่งเป็นภาครัฐบาลเท่านั้นที่มีขนาดใหญ่พอในการจัดผลิตสินค้าและบริการนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การให้รัฐบาลเข้าไปดำเนินการจัดหาสินค้าและบริการนั้นก็จะเป็นการสมควรกว่าที่จะให้หน่วยอื่นเข้าไปดำเนินการ

(4) การหลีกเลี่ยงไม่ให้มีอำนาจทางเศรษฐกิจมากเกินไป

(avoidance of excessive economic power) หน่วยผลิตภาคเอกชนอาจมีขนาดใหญ่เพียงพอที่จะสามารถผลิตสินค้าและบริการบางอย่างซึ่งมีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การปล่อยให้หน่วยเอกชนดำเนินการผลิตสินค้าดังกล่าวนี้ จะเป็นการเพิ่มขนาดของหน่วยเอกชนให้ใหญ่เกินไป จนทำให้เกิดอำนาจทางเศรษฐกิจสามารถคุกคามความเป็นอิสระของหน่วยธุรกิจอื่น ๆ ดังนั้นจึงควรให้ภาครัฐบาลเข้าไปดำเนินการจัดหาสินค้าและบริการเหล่านั้น จะเป็นการเหมาะสมกว่า

(5) การได้เปรียบที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินการ

อยู่แล้ว (advantages of overhead facilities) จากการที่ภาครัฐบาลเป็นหน่วยผลิตที่มีขนาดการผลิตใหญ่และมีประสิทธิภาพในการผลิตที่เพียงพอต่อการผลิตสินค้าและบริการที่สำคัญ

บางอย่างให้แก่อสังคัม ดังนั้นเมื่อพิจารณาจากขนาดของภาครัฐบาลนี้ ปรากฏว่ารัฐบาลสามารถจัดให้บริการสินค้าดังกล่าวได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกที่รัฐมีอยู่แล้ว ซึ่งเป็นการได้เปรียบกว่าหน่วยผลิตอื่น โดยที่รัฐบาลไม่จำเป็นต้องเสียต้นทุนในการผลิตสิ่งอำนวยความสะดวกเหล่านั้นเพิ่มขึ้นแต่อย่างใด ดังนั้นในกรณีเช่นนี้ก็ควรให้รัฐซึ่งมีความพร้อมมากกว่าเป็นผู้จัดหาสินค้าดังกล่าว

ในการสร้างปัจจัยกำหนดของขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นการสร้างปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชนนี้ สรุปได้ว่ามีปัจจัยกำหนดทั้งหมดที่ใช้เป็นตัวกำหนด 7 ประการด้วยกันคือ

- (1) การกีดกันการบริโภค
- (2) การแข่งขันการบริโภค*
- (3) การรักษามาตรฐานคุณภาพ
- (4) หลีกเลี้ยงไม่ให้อำนาจทางการเมืองมากเกินไป
- (5) ประสิทธิภาพจากขนาด
- (6) หลีกเลี้ยงไม่ให้อำนาจทางเศรษฐกิจมากเกินไป
- (7) การได้เปรียบที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการ

ดำเนินการอยู่แล้ว**

จากปัจจัยกำหนดที่สร้างขึ้นมาเป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่งภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชนทั้ง 7 ประการที่กล่าวมาแล้ว ในขั้นตอนที่ 1 นี้จะแยกการวิเคราะห์ออกเป็น 2 ลำดับคือ ลำดับแรกจะวิเคราะห์การกำหนดภารกิจจากปัจจัยกำหนดทางด้านเศรษฐศาสตร์ในข้อ 1 และข้อ 2 ก่อน ด้วยการนำรายการสินค้าและบริการแต่ละชนิดมาวิเคราะห์กับปัจจัยกำหนดข้อ 1 และข้อ 2 ถ้าสินค้าและบริการใดสามารถกำหนดได้ชัดเจนแล้วจากคุณสมบัติสองข้อนี้ ก็สรุปได้เลยว่าสินค้าและบริการใดที่ควรให้ภาครัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการ และสินค้าและบริการชนิดใดควรให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ แต่ถ้าหากสินค้าและบริการชนิดใดมี

* จากข้อ 1-2 เป็นปัจจัยกำหนดที่ได้มาจากเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์

** จากข้อ 3-7 เป็นปัจจัยกำหนดที่ได้มาจากเหตุผลทางด้านอื่น ๆ ซึ่งเป็นเหตุผลนอกเหนือจากเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์

ลักษณะคาบถูกคาบคอกซึ่งไม่สามารถกำหนดได้ชัดเจนจากปัจจัย 2 ประการข้างต้น ก็จะทำการวิเคราะห์ในลำดับที่สองต่อมาด้วยปัจจัยกำหนดข้อ 3 ถึงข้อ 7 ซึ่งจะใช้เป็นฐานของเหตุผลในการกำหนดภารกิจที่มีปัญหาดังกล่าว ให้สามารถกำหนดภารกิจได้ชัดเจนขึ้นว่าภารกิจแต่ละชนิดนั้นควรรักษาหรือภาคเอกชนเป็นผู้จัดผลิตจึงจะเหมาะสมตามหลักการดังกล่าว เมื่อได้ข้อสรุปที่แน่ชัดแล้ว ในขั้นตอนที่ 1 ของการกำหนดภารกิจระหว่างภาครัฐบาลและภาคเอกชนนี้จะทำให้เราทราบว่าสินค้าและบริการชนิดใดบ้างที่ควรให้เอกชนเป็นผู้ดำเนินการ และสินค้าและบริการชนิดใดที่ควรให้รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการ ในส่วนนี้จะได้นำไปวิเคราะห์การกำหนดภารกิจระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นในขั้นตอนที่ 2 ต่อไป

5.1.2 ปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

ขั้นตอนที่สองนี้เมื่อเราได้สินค้าและบริการสาธารณะมากลุ่มหนึ่งซึ่งภาครัฐบาลควรดำเนินการจัดทำให้แก่ประชาชนแล้ว ในขั้นนี้จะศึกษาวิเคราะห์ต่อไปอีกว่าสินค้าและบริการกลุ่มนี้ควรจะให้รัฐบาลระดับใดเป็นผู้ดำเนินการจึงจะเหมาะสมตามหลักการที่เราจะสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดทางวิชาการที่ใช้เป็นฐานของเหตุผล ในการกำหนดการจัดแบ่งภารกิจระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น โดยปัจจัยกำหนดที่สร้างขึ้นนี้ ได้มาจากการวิเคราะห์ลักษณะของสินค้าและบริการสาธารณะที่กว้างขึ้นจากเดิม

ในกรณีขอบข่ายผลประโยชน์ที่เกิดจากสินค้าและบริการสาธารณะนั้น จะบังเกิดขึ้นภายในอาณาบริเวณหนึ่งซึ่งเราไม่สามารถกำหนดเป็นกรอบบริเวณที่แน่นอนตายตัวลงไปได้ เช่น การป้องกันและกำจัดมลภาวะ จะกำหนดให้ผลประโยชน์จำกัดอยู่ภายในกรอบชุมชนหนึ่งเท่านั้นย่อมทำไม่ได้ ผลประโยชน์ย่อมแผ่กระจายไปยังชุมชนใกล้เคียงได้อยู่แล้ว ซึ่งเปรียบเทียบได้เสมือนการประกอบพฤติกรรมทางเศรษฐกิจโดยคนใดคนหนึ่ง มักจะมีผลกระทบทั้งในทางที่เป็นคุณประโยชน์และเป็นโทษต่อบุคคลอื่นเสมอ ซึ่งมักจะเรียกว่า "ผลกระทบภายนอก" หรือ "externality" ในทำนองเดียวกันการจัดดำเนินการให้สินค้าและบริการสาธารณะของชุมชนใดชุมชนหนึ่ง มักจะก่อให้เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบแก่ประชาชนในท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียง ผลกระทบในทางบวกเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วก่อให้เกิดคุณประโยชน์ (spillovers of benefits) ส่วนผลกระทบในทางลบเป็นผลกระทบที่เกิดขึ้นแล้วก่อให้เกิดโทษหรือเป็นต้นทุนทางสังคมอย่างหนึ่ง

(spillovers of cost) จากปรากฏการณ์ที่ก่อให้เกิดผลกระทบภายนอกดังกล่าวนี้ ก่อให้เกิดปัญหาการคลังส่วนท้องถิ่นในการที่รัฐบาลได้พยายามกระจายอำนาจการปกครองและการคลัง เพื่อให้แต่ละท้องถิ่นสามารถปกครองตนเองและสามารถทำการจัดหาบริการสาธารณะบางอย่างที่จำเป็นให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนได้ ปัญหาสำคัญที่มักจะทำให้เกิดความยุ่งยากระหว่างท้องถิ่นเสมอก็คือ การไม่สามารถจำกัดผลประโยชน์หรือผลเสียที่เกิดจากการจัดหาบริการสาธารณะให้อยู่ในขอบเขตจำกัดภายในแต่ละท้องถิ่นได้ หรือที่เรียกว่า ปัญหา "spillover" ซึ่งการแก้ปัญหาเหล่านี้มีด้วยกัน 3 ประการคือ ประการแรกรัฐบาลกลางยื่นมือเข้าไปเกี่ยวข้องโดยจัดดำเนินการเสียเอง หรือจ่ายเงินอุดหนุน (grants) ประการที่สองคือ การแก้ปัญหาด้วยการร่วมมือประสานงานกันระหว่างท้องถิ่นที่อยู่ใกล้เคียงกันโดยอาศัยหลักการครองกันในกลุ่มที่ได้รับผลประโยชน์ กล่าวคือ ผู้ที่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงก็ควรเสียค่าใช้จ่ายมากกว่า การแก้ปัญหาประการที่สาม โดยการกำหนดขนาดของชุมชน ด้วยการพยายามหาขนาดของชุมชนที่เหมาะสมที่สุด และเอาชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงมารวมกัน เพื่อทำการจัดสรรบริการสาธารณะบางอย่างร่วมกัน การแก้ปัญหาโดยวิธีนี้เราอาจพิจารณาโดยการกำหนดให้ชุมชนแต่ละขนาดควรมีภารกิจหน้าที่ในการผลิตบริการสาธารณะอะไรบ้าง ซึ่งจะต้องคำนึงถึงปัจจัย 3 ประการ คือ อาณาเขตผลประโยชน์ (benefit area) การประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ (economies of scale) และความใกล้ชิดกับประชาชนหรือขนาดของเขตการปกครองที่เหมาะสม (political proximity)

นอกจากนี้สามารถวิเคราะห์ลักษณะของสินค้าและบริการสาธารณะในแง่ความจำกัดของสมรรถนะในการให้บริการ (capacity limitation) ซึ่งจะมองจากตัวสินค้าและบริการสาธารณะนั้นว่าสามารถให้บริการได้ในวงจำกัดหนึ่งที่เหมาะสมหรือแคบอย่างไร เช่น สัญญาณกระโจมไฟที่ประกาศาริมทะเลแห่งหนึ่ง ย่อมสามารถส่องแสงจำกัดไปให้เรือเดินทะเลมองเห็นได้ภายในอาณาบริเวณหนึ่งเท่านั้น ถ้าหากเรือเดินทะเลที่อยู่ไกลออกไปจากบริเวณนั้นก็ไม่สามารถมองเห็นสัญญาณนั้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากความจำกัดของสมรรถนะในการให้บริการที่เกิดจากสัญญาณกระโจมไฟนั่นเอง

จากกรอบวิเคราะห์ที่กล่าวมาแล้วข้างต้นทำให้เราสามารถนำมาสร้างปัจจัยกำหนดในการจัดแบ่งภารกิจระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นได้ดังต่อไปนี้

(1) ขอบข่ายของผลประโยชน์ หรืออาณาเขตผลประโยชน์ (benefit region or benefit area) หมายถึง พื้นที่ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากสินค้าและบริการนั้น โดยลักษณะของสินค้าและบริการสาธารณะแล้วจะมีขอบข่ายของผลประโยชน์แผ่ปกคลุมพื้นที่ไม่เท่ากัน ในประเด็นนี้จะมองขอบข่ายของผลประโยชน์ในแง่ที่ประชาชนจะได้รับจากสินค้าและบริการนั้นว่ามีพื้นที่แผ่ปกคลุมไปได้ในอาณัติบริเวณกว้างขวางระดับใด เราจึงต้องพิจารณาพื้นที่การแผ่ขยายขอบข่ายผลประโยชน์ของสินค้าและบริการสาธารณะเป็นรายประเภทไป โดยเราสามารถแบ่งแยกขอบเขตผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นแก่ประชาชนในแต่ละพื้นที่ออกเป็น 3 ระดับ คือ

1.1 ขอบข่ายผลประโยชน์ที่ปกคลุมระดับชาติ (nationwide) หมายถึง สินค้าและบริการสาธารณะที่สามารถให้ผลประโยชน์ครอบคลุมอาณาเขตทั่วประเทศ ประชาชนทุกคนที่อยู่ภายในประเทศสามารถได้รับผลประโยชน์ร่วมกันหมด โดยที่บุคคลหนึ่งบุคคลใดไม่สามารถกีดกันให้ประชาชนที่อยู่ภายในประเทศบริเวณใดบริเวณหนึ่งออกไปจากการรวมบริโภคนได้

1.2 ขอบข่ายผลประโยชน์ที่ปกคลุมระดับภูมิภาค (areawide) หมายถึง สินค้าและบริการสาธารณะที่ให้ผลประโยชน์ครอบคลุมอาณาเขตพื้นที่กว้างขวางพอสมควรในบริเวณจำกัดหนึ่ง โดยที่มิได้ครอบคลุมพื้นที่ไปทั่วทั้งประเทศ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่าผลประโยชน์จะแผ่กระจายไปเฉพาะเขตภูมิภาคหนึ่ง ๆ เท่านั้น

1.3 ขอบข่ายผลประโยชน์ที่ปกคลุมระดับท้องถิ่น (local) หมายถึง สินค้าและบริการสาธารณะที่ให้ผลประโยชน์ครอบคลุมอาณาบริเวณในพื้นที่ซึ่งจำกัดอยู่ในวงไม่กว้างนักหรือจำกัดอยู่เฉพาะภายในพื้นที่ของแต่ละท้องถิ่น

สำหรับขอบข่ายผลประโยชน์นี้จะพิจารณาในแง่ของผลประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับถ้าหากมีขอบข่ายพื้นที่ผลประโยชน์กว้างระดับชาติหรือระดับภูมิภาคแล้ว รัฐบาลที่ควรเป็นผู้ดำเนินการจัดทาก็ควรเป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลาง แต่ถ้ายกขอบข่ายพื้นที่ผลประโยชน์ปกคลุมระดับท้องถิ่นแล้วก็ควรให้รัฐบาลท้องถิ่นเป็นผู้จัดหา

(2) การประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ (economies of scale) หมายถึง ลักษณะการผลิตที่มีขนาดใหญ่เพียงพอระดับหนึ่งจึงจะสามารถดำเนินการผลิตได้คุ้มกับต้นทุนที่ต้องใช้ในการดำเนินกิจการ อีกนัยหนึ่งก็คือ กิจกรรมนั้นต้องทำการผลิตให้ได้จำนวนมากพอสมควร

ไม่สามารถผลิตเป็นจำนวนน้อย หรือผลิตเฉพาะหน่วยย่อย ๆ ได้ เพราะจะทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงมากจนไม่คุ้มต้นทุน ซึ่งมีคุณสมบัติของความไม่สามารถแบ่งแยกย่อย (indivisibility) ของการผลิตในกิจกรรมนั้น ถ้าหากมีขนาดของกำลังการผลิตที่เล็กเกินไป ก็จะทำให้ต้องเสียต้นทุนในการผลิตต่อหน่วยสูง แต่ถ้าย้ายขนาดการผลิตออกไปให้ใหญ่ขึ้น ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยจะลดลงได้ ซึ่งเป็นการคำนึงการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ ฉะนั้นในการลงทุนผลิตบริการสาธารณะใดก็ตามของรัฐบาลที่สะท้อนให้เห็นถึงการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจได้ ก็ควรเป็นการลงทุนในขนาดการผลิตที่ใหญ่ซึ่งหมายถึงการผลิตนั้นควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลกลาง แต่อย่างไรก็ตามก็ยังมีสินค้าและบริการสาธารณะบางชนิดที่รัฐจัดทำให้แก่ประชาชน โดยที่ควรคำนึงถึงการผลิตเฉพาะพื้นที่ในวงจำกัดอันเนื่องมาจากความจำกัดขอบเขตของผลประโยชน์ที่แพร่กระจายไปได้ไม่ไกล ดังนั้นจึงไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงปัจจัยในการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ ทั้งนี้เพราะขนาดของการให้บริการที่ใหญ่โตเกินไป ในกรณีนี้ก็อาจทำให้เกิดการไม่ประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ (diseconomies of scale) การใช้ทรัพยากรในการผลิตบริการสาธารณะเหล่านี้ต่อหน่วยจะลดลงถ้าให้หน่วยการปกครองขนาดเล็กเป็นผู้ผลิตบริการสาธารณะดังกล่าว หากยังคงให้รัฐบาลกลางเป็นผู้ดำเนินการผลิตในกรณีนี้ ก็จัดเป็นการทำให้เกิดการสิ้นเปลือง (waste) ในทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนั่นเอง ดังนั้น บริการสาธารณะที่เป็นภารกิจของภาครัฐบาลในกรณีเช่นนี้ ก็ควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลท้องถิ่นที่จะเป็นผู้ดำเนินการผลิตให้แก่ประชาชนจึงจะก่อให้เกิดความเหมาะสม

(3) ความใกล้ชิดกับประชาชน หรือขนาดของเขตการปกครองที่เหมาะสม

(political proximity) หมายถึง ขนาดของชุมชน หรือเขตการปกครองที่จะทำหน้าที่ในการจัดสรรหรือดำเนินการผลิตบริการสาธารณะบางอย่างเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองนั้น โดยจะต้องมีจำนวนบุคคลที่อยู่ในข่ายตัดสินใจให้ดำเนินการผลิตบริการสาธารณะชนิดหนึ่ง ๆ ตามจำนวนจำกัดแต่ละกลุ่ม ซึ่งจะก่อให้เกิดความเหมาะสมในการผลิตบริการสาธารณะชนิดนั้น หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การผลิตสินค้าและบริการสาธารณะบางชนิดนั้นต้องคำนึงถึงจำนวนบุคคลแต่ละชุมชนที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมใช้บริการสาธารณะดังกล่าวซึ่งจัดหาให้ ถ้าสินค้าและบริการสาธารณะชนิดนั้นมีลักษณะที่ต้องจำกัดจำนวนบุคคลเป็นจำนวนน้อย ต้องอาศัยความใกล้ชิดกับประชาชนภายในท้องถิ่น ระดับรัฐบาลที่ควรเป็นผู้เข้ามาดำเนินการจัดหาก็คควรเป็นรัฐบาลที่ปกครองคนกลุ่มนี้โดยตรง มีอำนาจที่เรียกเก็บค่าธรรมเนียมหรือบังคับจัดเก็บภาษีจาก

คนกลุ่มนี้ซึ่งเป็นผู้ได้รับประโยชน์โดยตรงจากการให้บริการสาธารณะดังกล่าว ดังนั้นรัฐบาลที่ควรเข้าไปดำเนินการก็ควรเป็นรัฐบาลท้องถิ่นจึงจะเป็นการเหมาะสม

(4) ลักษณะของสินค้าและบริการสาธารณะในด้านความจำกัดสมรรถนะของการให้บริการ (capacity limitation) หมายถึงความสามารถหรือขนาดความจุของการให้บริการ จะพิจารณาที่ตัวสินค้าและบริการสาธารณะแต่ละชนิดว่าสามารถให้บริการแก่ประชาชนได้ในขอบข่ายที่กว้างไกลเพียงไร ซึ่งเป็นการมองในแง่ของสมรรถนะ (capacity) ของการให้บริการในสินค้าแต่ละชนิด ถ้าหากเป็นสินค้าที่ก่อให้เกิดการให้สมรรถนะของการให้บริการได้ในวงจำกัด จึงจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดผลิตแล้วก็ควรให้เป็นหน้าที่ของรัฐบาลท้องถิ่นที่จะจัดหาให้แก่ประชาชนในเขตของตน แต่ถ้าสินค้าและบริการสาธารณะชนิดนั้นมีสมรรถนะของการให้บริการในวงกว้างขวางออกไป และในการผลิตต้องคำนึงถึงหลักในการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ ก็ควรให้รัฐบาลกลาง ซึ่งมีเขตการปกครองทั่วทั้งประเทศ เข้าไปดำเนินการจัดหาให้แก่ประชาชนโดยทั่วถึงกัน

(5) วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการกระจายรายได้หรือความมั่งคั่งในระดับเดียวกัน ในการจัดหาสินค้าและบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนนั้นไม่ว่าจะเป็นรัฐบาลกลาง (central government) ซึ่งดำเนินการกิจในระดับชาติ (nationwide) และระดับภูมิภาค (areawide)* หรือจะเป็นรัฐบาลท้องถิ่น (local government) ซึ่งดำเนิน

*โดยแท้จริงแล้วการบริหารราชการแผ่นดินไทยได้จัดระเบียบงานบริหารราชการแผ่นดินของประเทศออกเป็น 3 ส่วน คือ (1) การบริหารราชการส่วนกลาง (Government Agencies) ซึ่งเป็นการรวมอำนาจการปกครอง (Centralization) (2) การบริหารราชการส่วนภูมิภาค (Localstate Government) เป็นการแบ่งอำนาจการปกครอง (Deconcentration) (3) การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น (Local Self Government) เป็นการกระจายอำนาจการปกครอง (Decentralization) แต่เนื่องจากการบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาคมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันมากกว่าในส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้เพราะเจ้าหน้าที่ในส่วนภูมิภาคนั้นเป็นผู้ที่ส่งออกไปปฏิบัติราชการตามแนวนโยบายของส่วนกลาง ดังนั้นเพื่อความสะดวกในการศึกษาวิเคราะห์ จึงได้รวมส่วนกลางและส่วนภูมิภาคให้เป็นรัฐบาลกลางรูปแบบเดียว ส่วนการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นนั้นมีความเป็นอิสระมากกว่าโดยมีรูปแบบการปกครองตนเองที่เป็นนิติบุคคล เป็นเอกเทศ ตั้งขึ้นโดยกฎหมายซึ่งแยกออกจากส่วนกลางจึงแยกลงไปเป็นรัฐบาลระดับย่อยที่เรียกว่า "รัฐบาลท้องถิ่น"

ภารกิจในระดับท้องถิ่น (local) ก็ตาม ภาครัฐบาลทั้งหมดย่อมมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายหลักของการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การสร้างผลประโยชน์ ความผาสุก และความเจริญรุ่งเรืองให้แก่ประชาชนของตนเป็นสำคัญ แต่ในที่นี่เราจะวิเคราะห์จุดประสงค์ของการดำเนินภารกิจของรัฐบาลในประเด็นที่จะนำมาสร้างปัจจัยการจัดแบ่งภารกิจของภาครัฐบาล 2 ระดับ ซึ่งได้แก่ รัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่น โดยพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการให้บริการเพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม หรือต้องการให้สินค้าและบริการนั้นมีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน กล่าวคือ ผลประโยชน์ที่เกิดจากการให้บริการสาธารณะของรัฐจะตกถึงประชาชนโดยทั่วหน้าและเท่าเทียมกัน หรือต้องการให้สินค้าและบริการนั้นมีคุณภาพระดับหนึ่งที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ดังนั้น สินค้าและบริการที่มีวัตถุประสงค์ของการให้บริการดังกล่าวนี้จึงควรให้รัฐบาลกลางซึ่งเป็นผู้ดำเนินการกิจกรรมระดับชาติเป็นผู้จัดหาจึงจะเหมาะสมตามหลักการนี้ ส่วนสินค้าและบริการชนิดใดที่ไม่จำเป็นต้องดำเนินการกระจายรายได้ที่เป็นธรรม หรือไม่จำเป็นต้องมีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน ก็ควรให้รัฐบาลท้องถิ่นจัดหาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนตามความเหมาะสม

กล่าวโดยสรุปก็คือ ปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับรัฐบาลกลาง และรัฐบาลท้องถิ่นมีทั้งสิ้น 5 ประการ คือ

1. ขอบข่ายผลประโยชน์หรืออาณาเขตผลประโยชน์
 - 1.1 ขอบข่ายผลประโยชน์ระดับชาติ
 - 1.2 ขอบข่ายผลประโยชน์ระดับภูมิภาค
 - 1.3 ขอบข่ายผลประโยชน์ระดับท้องถิ่น
2. การประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ
3. ความใกล้ชิดกับประชาชน หรือเขตการปกครองที่เหมาะสม
4. ลักษณะความจำกัดสมรรถนะของการให้บริการในสินค้าแต่ละชนิด
5. วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการกระจายรายได้ที่เป็นธรรมหรือเพื่อ

คุณภาพมาตรฐานเดียวกัน

จากปัจจัยกำหนดที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้เป็นเกณฑ์ในการแบ่งแยกภารกิจระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น เราจะนำสินค้าและบริการสาธารณะที่ภาครัฐบาลควรเป็นผู้จัดหาให้แก่ประชาชนซึ่งได้มาจากขั้นตอนแรกนั้น มาแบ่งแยกโดยอาศัยฐานของเหตุผลจากปัจจัยกำหนดทั้ง

5 ประการ เป็นเกณฑ์ในการกำหนดให้ได้ชัดเจนว่า สินค้าและบริการชนิดใดควรให้รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดหาและสินค้าและบริการชนิดใดควรให้รัฐบาลท้องถิ่นเป็นผู้จัดหาเมื่อกำหนดได้แน่นอนแล้วก็จะนำสินค้าและบริการที่รัฐบาลท้องถิ่นควรเป็นผู้จัดหาให้แก่ประชาชน ไปจัดแบ่งภายในรัฐบาลท้องถิ่นเองว่า รัฐบาลท้องถิ่นประเภทใดควรจัดหาสินค้าและบริการชนิดใดจึงจะเหมาะสมจากเกณฑ์ที่สร้างขึ้นเป็นปัจจัยกำหนดในขั้นตอนที่ 3 ต่อไป

5.1.3 ปัจจัยที่ใช้เป็นฐานกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับรัฐบาลท้องถิ่นประเภท

ต่าง ๆ

ปัจจัยกำหนดที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดแบ่งในขั้นตอนสุดท้ายนี้ จะใช้เกณฑ์เดียวกับปัจจัยกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นในขั้นตอนที่ 2 โดยในการวิเคราะห์เราจะพิจารณาด้วยเกณฑ์เดิมแต่ในลักษณะหรือกรอบความคิดที่แคบลงด้วยการเปรียบเทียบจากภายในรัฐบาลท้องถิ่นด้วยกันทั้ง 5 ประเภท คือ เทศบาล สุขาภิบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา ด้วยปัจจัยกำหนดต่อไปนี้

1. ขอบข่ายผลประโยชน์หรืออาณาเขตผลประโยชน์ หมายถึงพื้นที่

ผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการบริโภคสินค้าและบริการนั้น เมื่อพิจารณาจากลักษณะของสินค้าและบริการแต่ละชนิดจะมีขอบข่ายผลประโยชน์แผ่ปกคลุมพื้นที่แก่ผู้บริโภคไม่เท่ากัน สินค้าและบริการบางชนิดมีขอบข่ายผลประโยชน์แผ่ปกคลุมพื้นที่บริเวณกว้างเนื่องจากผู้บริโภคมีแหล่งพำนักกระจายตามพื้นที่ต่าง ๆ แต่สินค้าและบริการบางชนิดก็จะมีขอบข่ายผลประโยชน์แผ่ปกคลุมพื้นที่บริเวณแคบจำกัด โดยผู้บริโภคมีถิ่นพำนักกระจุกอยู่ในพื้นที่หนึ่ง และเมื่อพิจารณาในแง่ลักษณะชุมชนของรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทประกอบไปด้วยกันจะเห็นได้ว่ารัฐบาลท้องถิ่นมีลักษณะชุมชนที่แตกต่างกัน 2 ประเภท คือ ประเภทแรกเป็นชุมชนที่มีลักษณะของประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการอาศัยอยู่ในพื้นที่กว้างกระจายตัวอยู่ตามชนบทประเภทที่ 2 เป็นชุมชนที่มีลักษณะของประชาชนซึ่งเป็นผู้บริโภคสินค้าและบริการอาศัยอยู่ในพื้นที่แคบจำกัดบริเวณเขตเมือง ดังนั้นเมื่อนำลักษณะขอบข่ายผลประโยชน์ของสินค้าและบริการมาวิเคราะห์ร่วมกับลักษณะชุมชนของรัฐบาลท้องถิ่นดังกล่าวนี้จึงกำหนดได้ว่ารัฐบาลท้องถิ่นที่มีลักษณะประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่กว้างกระจายตัวตามชนบทควรจัดหาสินค้าและบริการที่มีลักษณะขอบข่ายผลประโยชน์ปกคลุมพื้นที่บริเวณกว้าง ซึ่งได้แก่รัฐบาลท้องถิ่นประเภทองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับรัฐบาลท้องถิ่นที่มีลักษณะประชาชนอาศัยอยู่ในพื้นที่จำกัดเฉพาะเขตเมือง ควรจัดหาสินค้าและบริการที่มีลักษณะขอบข่ายผลประโยชน์ปกคลุม

พื้นที่บริเวณแคบ ซึ่งได้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

2. การประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ หมายถึงลักษณะการผลิตสินค้าและบริการบางชนิดจะต้องทำการผลิตให้ได้จำนวนมากพอควรในระดับหนึ่ง จึงจะคุ้มกับต้นทุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินกิจการนั้น ถ้าหากทำการผลิตเฉพาะจำนวนน้อย หรือหน่วยย่อย ๆ ซึ่งมีขนาดกำลังการผลิตที่เล็กเกินไป จะทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการผลิตสูงมากจนไม่คุ้มกับต้นทุนที่ต้องเสียไป ดังนั้นถ้าหากมีการขยายขนาดการผลิตออกไปให้ใหญ่ขึ้น จะทำให้ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลงได้ ซึ่งก็คือการคำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ เมื่อนำไปวิเคราะห์ประกอบกับขนาดของรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทด้านการบริหารงาน จำนวนประชากรของรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทตามที่กฎหมายกำหนด และขนาดทางรายได้ การใช้จ่าย* ทำให้กำหนดได้ว่า รัฐบาลท้องถิ่นที่มีขนาดใหญ่เพียงพอจะสามารถดำเนินการผลิตสินค้าและบริการที่ต้องคำนึงถึงการก่อให้เกิดการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจได้คือ เทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา แต่สำหรับสุขาภิบาลนั้น ยังไม่สามารถผลิตสินค้าและบริการที่ต้องคำนึงการผลิตที่จะก่อให้เกิดการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจได้

3. ความใกล้ชิดกับประชาชน หรือการจำกัดขนาดของเขตการปกครองที่เหมาะสม หมายถึง สินค้าและบริการบางชนิดนั้นจะต้องคำนึงถึงความใกล้ชิดของประชาชนที่จะสามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริโภคสินค้าและบริการนั้น ๆ หรือสินค้าและบริการบางชนิดจำเป็นต้องมีการจำกัดจำนวนผู้รวมบริโภคเพียงจำนวนหนึ่งหรือเฉพาะกลุ่มหนึ่งเท่านั้น จึงจะก่อให้เกิดความเหมาะสมในการผลิตบริการสาธารณะชนิดนั้น ดังนั้นเมื่อนำมาวิเคราะห์ประกอบกับลักษณะของรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทที่จะเป็นผู้จัดหาสินค้าและบริการที่ต้องคำนึงถึงความใกล้ชิดของประชาชนผู้บริโภครวมกันนี้ ก็ควรจะเป็นรัฐบาลท้องถิ่น ที่มีลักษณะของประชาชนผู้บริโภครวมกันอยู่เป็นกลุ่มเดียวกันในเขตเมือง ซึ่งได้แก่ เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา สำหรับองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นควรผลิตสินค้าและบริการที่มีลักษณะของชุมชนผู้บริโภคที่กระจายตัว ไม่ต้องอาศัยความใกล้ชิดของประชาชนผู้บริโภครวมกันเหล่านั้น

* รายละเอียดต่าง ๆ เหล่านี้ดูพบทวนได้จากบทที่ 2 และ 3 หน้า 10-59 ข้างต้น

4. สมรรถนะของการให้บริการ หมายถึงความสามารถในการให้บริการแก่ประชาชนผู้บริโภค เมื่อพิจารณาจากลักษณะของสินค้าและบริการแต่ละชนิดกับความสามารถในการให้บริการแก่ประชาชนผู้บริโภคแล้ว สินค้าและบริการบางชนิดมีลักษณะการผลิตที่ต้องใช้ความสามารถของผู้ผลิต(ในเชิงทักษะและทรัพยากรรูปอื่น ๆ)ต่ำ แต่ก็มีสินค้าและบริการบางชนิดมีลักษณะการผลิตที่ต้องอาศัยผู้ผลิตที่มีสมรรถนะในการให้บริการสูง เมื่อนำปัจจัยกำหนดนี้มาพิจารณาประกอบกับลักษณะของรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทในด้านการมีสมรรถนะของการให้บริการแล้วสามารถกำหนดได้ว่ารัฐบาลท้องถิ่นที่มีทักษะต่ำหรือขอความช่วยเหลือในการบริหารงานเล็กและมีฐานะทางการเงิน* ไม่น่าจะเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลท้องถิ่นทั้ง 5 ประเภทด้วยกันแล้ว ก็ควรผลิตสินค้าและบริการที่อาศัยสมรรถนะของการให้บริการในระดับต่ำ รัฐบาลท้องถิ่นประเภทนี้ได้แก่ สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสำหรับรัฐบาลท้องถิ่นประเภทเทศบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา นั้นควรจัดหาสินค้าและบริการที่มีสมรรถนะของการให้สูง อีกทั้งยังสามารถจัดหาสินค้าและบริการที่อาศัยสมรรถนะของการให้บริการต่ำได้ด้วย

5. การกระจายรายได้หรือการสร้างมาตรฐานคุณภาพเดียวกัน หมายถึงสินค้าและบริการบางชนิดจะเป็นสินค้าที่มีคุณประโยชน์หรือมีความจำเป็นที่ควรจัดหาให้ประชาชน ซึ่งเป็นผู้บริโภคได้รับโดยเท่าเทียมกัน หรือสินค้าและบริการนั้นควรผลิตให้แก่ประชาชนด้วยการมีคุณภาพที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ถ้าหากสินค้าและบริการที่รัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทควรจัดหาให้แก่ประชาชนมีลักษณะดังกล่าวนี้ ก็ควรให้รัฐบาลท้องถิ่นที่มีลักษณะความสามารถในการให้บริการสูงซึ่งได้แก่ เทศบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา เป็นผู้ดำเนินการจัดหาให้แก่ประชาชนของตนได้ แต่ถ้านั้นไม่มีลักษณะที่ต้องคำนึงถึงการกระจายรายได้ หรือมีความมีคุณภาพมาตรฐานเดียวกันแล้ว รัฐบาลท้องถิ่นที่มีสมรรถนะในการให้บริการแค่งาก็สามารถดำเนินการจัดหาสินค้านั้นให้แก่ประชาชนของตนได้

* รายละเอียดต่าง ๆ เหล่านี้ ดูบทวนได้จากบทที่ 2 และบทที่ 3 หน้า 10-59

5.2 การวิเคราะห์และผลการกำหนดภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชน

สำหรับการวิเคราะห์ในขั้นตอนแรกนี้ จะนำสินค้าและบริการชนิดต่าง ๆ ที่ภาครัฐบาลและภาคเอกชนจัดทำให้แก่ประชาชนมาจัดแบ่ง โดยนำรายการสินค้าที่ได้มาจากรายการดัชนีราคาผู้บริโภค แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ งบประมาณประจำปีต่าง ๆ และพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการของรัฐบาลท้องถิ่นรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งได้ระบุภารกิจของรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละรูปแบบเอาไว้ แล้วนำไปกำหนดให้ได้ว่ารัฐบาลหรือเอกชนควรเป็นผู้ดำเนินการจัดหาสินค้าและบริการชนิดนั้น ๆ จึงจะเหมาะสมตามหลักการที่สร้างขึ้นจากปัจจัยกำหนดการจัดแบ่ง ซึ่งในขั้นตอนนี้กำหนดได้ว่า สินค้าและบริการที่ภาครัฐบาลควรเป็นผู้ดำเนินการจัดหาส่วนใหญ่จะมีลักษณะไม่กีดกันการบริโภค (nonexcludability) และไม่แข่งขันกันบริโภค (nonrival consumption) หรือมีการบริโภคร่วมกัน ซึ่งเป็นลักษณะของสินค้าสาธารณะ (public goods) ส่วนสินค้าที่ภาคเอกชนควรเป็นผู้ดำเนินการจัดหาจะมีลักษณะเป็นสินค้าเอกชน (private goods) คือสามารถกีดกันการบริโภคได้ (excludability) โดยผ่านกลไกราคาหรือระบบตลาดและแข่งขันกันบริโภค (rival consumption) หรือการบริโภคเป็นส่วนบุคคลในการวิเคราะห์การจัดแบ่งนี้ ถ้าหากสินค้าและบริการใดมีลักษณะจากปัจจัยกำหนดดังกล่าวข้างต้นก็สามารถระบุได้แน่ชัดว่าควรให้ใครเป็นผู้ดำเนินการ แต่หาสินค้าและบริการใดมีลักษณะคาบลูกคาบดอก ยังไม่สามารถกำหนดได้ชัดเจนจากปัจจัยกำหนดนี้ กล่าวคือ อาจมีลักษณะการไม่กีดกันการบริโภค แต่แข่งขันการบริโภคหรือกีดกันการบริโภคได้ แต่ไม่แข่งขันการบริโภค ที่เรียกว่าเป็น common-pool goods หรือเป็น toll goods นั่นเอง สินค้ากลุ่มดังกล่าวนี้ต้องอาศัยปัจจัยกำหนดที่เป็นเหตุผลอื่น นอกเหนือจากเหตุผลทางเศรษฐศาสตร์มาเป็นเกณฑ์ในการกำหนดอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งสรุปได้ว่า สินค้าและบริการที่ควรให้ภาครัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการจัดหาให้แก่ประชาชน มีคุณสมบัติที่ต้องคำนึงถึงปัจจัยกำหนด 5 ประการ คือ (1) การรักษาคุณภาพมาตรฐาน (2) การหลีกเลี่ยงไม่ให้มีอำนาจทางการเมืองมากเกินไป (3) ประสิทธิภาพจากขนาด (4) การหลีกเลี่ยงไม่ให้มีอำนาจทางเศรษฐกิจมากเกินไป (5) การได้เปรียบที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานอยู่แล้ว โดยที่การวิเคราะห์กำหนดให้ปัจจัยกำหนดที่ใช้เป็นเกณฑ์ทั้ง 5 นี้มีน้ำหนักเท่ากัน และกำหนดเกณฑ์ที่ได้จากการวิเคราะห์ไว้ 3 ลักษณะคือ

1. ถ้าสินค้าและบริการใดมีคุณสมบัติของปัจจัยกำหนดที่ควร เป็นภารกิจของภาครัฐบาล ตั้งแต่ 3 จำนวนขึ้นไป แต่ไม่ครบ 5 จำนวน ก็ให้ถือว่าสินค้าและบริการนั้นมีแนวโน้มไปในทาง ที่ควรให้รัฐบาลดำเนินการได้ทั้งนี้ เพราะถือว่า มีจำนวนปัจจัยกำหนดที่เป็นภารกิจของภาครัฐบาล มากเกินครึ่งแล้วและราคาสินค้านั้นมีคุณสมบัติกีดกันการบริโภครวมอยู่ด้วย จึงทำให้เอกชนสามารถ เข้าไปดำเนินการได้ จากเกณฑ์ดังกล่าวนี้ทำให้กำหนดไว้ว่า กรณีเช่นนี้ ทั้งเอกชนและรัฐบาล สามารถดำเนินการได้

2. ถ้าสินค้าและบริการใดมีคุณสมบัติกีดกันการบริโภคได้ แต่มีจำนวนปัจจัยกำหนดที่ เป็นภารกิจของรัฐบาลน้อยกว่า 3 จำนวนลงไป ก็ให้ถือว่าสินค้าและบริการนั้น เอกชนควรเป็น ผู้ดำเนินการฝ่ายเดียว ทั้งนี้เพราะ จำนวนปัจจัยกำหนดที่เป็นภารกิจของรัฐบาลมีน้อยกว่าครึ่งหนึ่ง ของจำนวนทั้งหมดที่มี 5 จำนวน ก็ไม่สามารถทำให้เป็นภารกิจของรัฐบาลได้ ดังเช่นลักษณะที่ 1

3. ถ้าสินค้าและบริการใดมีคุณสมบัติของปัจจัยกำหนดที่ควร เป็นภารกิจของรัฐบาลครบ ทั้ง 5 จำนวน แม้จะมีการกีดกันการบริโภคได้ ก็ให้ถือว่ารัฐบาลควรเป็นผู้ดำเนินการฝ่ายเดียว เพราะมีคุณสมบัติที่รัฐบาลควร เป็นผู้ดำเนินการครบถ้วน โดยในลักษณะเช่นนี้รัฐบาลสามารถอาศัย คุณสมบัติที่มีการกีดกันการบริโภคมาดำเนินการในรูปธุรกิจที่เรียกว่า รัฐวิสาหกิจได้

จากการวิเคราะห์การกำหนดการสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชนดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปผลการกำหนดภารกิจที่ควรให้ภาครัฐบาลเป็นผู้จัดทำได้ดังตารางที่ 5.2 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.2 ผลการกำหนดภารกิจสำหรับภาครัฐบาล

กำหนดไต่वारัฐบาลควรจัดทำ

1. งานศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม
2. งานส่งเสริมและพัฒนาเพื่อการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรม
3. การส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์และการประมง (น้ำจืด และน้ำเค็ม)
4. การแทรกแซงและควบคุมราคาสินค้าภาคเกษตรและอุตสาหกรรมภายในประเทศ และเพื่อการส่งออก
5. ชลประทานขนาดใหญ่
6. ชลประทานขนาดเล็ก
7. การส่งเสริมพัฒนาอนุรักษ์ป่าไม้
8. การส่งเสริมพัฒนาและควบคุมแรงงาน
9. การคุ้มครองผู้บริโภค
10. การสำรวจ พัฒนา และส่งเสริมแหล่งทรัพยากรธรณีและทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ
11. การศึกษา ค้นคว้า วิจัย และพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลังงาน
12. การควบคุมป้องกันและกำจัดมลภาวะ
13. การส่งเสริม และพัฒนาการท่องเที่ยว
14. การสร้างและบำรุงทางหลวงจังหวัด
15. การสร้างและบำรุงทางหลวงจังหวัด
16. การสร้างและบำรุงทางหลวงท้องถิ่น
17. สถานีขนส่งทางบก
18. สร้างและบำรุงทางน้ำภายในท้องถิ่น
19. สร้าง และบำรุง ทางน้ำระหว่างเมือง

*ได้จากภาคผนวกหน้า 155 ถึง 176 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์การกำหนดภารกิจสำหรับภาครัฐบาลและภาคเอกชน

กำหนดได้วารัฐบาลควรจัดหา

20. ทาเทียบเรือและท่าข้ามภายในท้องถิ่น
21. สร้างสนามบิน หรือท่าอากาศยาน
22. สถานีรถไฟ
23. วิทยุกระจายเสียง และโทรทัศน์
24. การสำรวจและพยากรณ์อากาศ
25. ศาลาที่พักริมทาง
26. บริการป้องกันเอกราชของประเทศ
27. การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน
28. การควบคุมผู้กระทำผิด (งานราชทัณฑ์)
29. การวางผังเมือง และควบคุมสิ่งก่อสร้าง
30. จัดให้มีอุปกรณ์จราจรท้องถิ่น
31. การพัฒนาท้องถิ่นชนบท
32. บริการสังคมสงเคราะห์ผู้ประสพภัย
33. การสงเคราะห์มารดาและเด็ก
34. การออกกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของสังคม
35. บริการด้านศาล ที่ให้ความยุติธรรม เพื่อพิจารณาตัดสินลงโทษผู้กระทำผิดกฎหมายของบ้านเมือง
36. การส่งเสริม และอนุรักษ์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น
37. บริการห้องสมุดประชาชน
38. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
39. การพัฒนาคุณภาพชีวิต และประชากร
40. ส่งเสริมและพัฒนางานอนามัยเฉพาะสาขา
41. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
42. การป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย
43. การจัดระบบระบายน้ำเสีย ป้องกันและบรรเทาน้ำท่วม คูแลท่อระบายน้ำ

กำหนดใ้ควารัฐบาลควรจัดทำ

44. ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยและการดูแลทำความสะอาดที่สาธารณะ
45. สถานที่ประชุม หรือพบปะของราษฎรในท้องถิ่น
46. การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และจัดระเบียบที่อยู่อาศัยให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี
47. การประดับโคมไฟฟ้า ให้แสงสว่างตามที่สาธารณะ
48. การประชาสัมพันธ์ เพื่อให้ข่าวสาร ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม
49. การป้องกัน และปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ
50. การวางแผน กำหนดนโยบาย และดำเนินมาตรการทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติ
51. การดำเนินนโยบายและบริหารงานด้านการเงิน การคลัง และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ
52. การดำเนินนโยบายต่างประเทศ
53. ผลงานเชื้อเพลิงจากธรรมชาติ
54. ธุรกิจการเงิน และสถาบันการเงิน
55. สร้างและบำรุงทางหลวงพิเศษ
56. บริการขนส่งโดยสารและบรรทุกสินค้าทางรถยนต์
57. บริการขนส่งโดยสารและบรรทุกสินค้าทางน้ำ
58. บริการขนส่งโดยสารและบรรทุกสินค้าทางอากาศ
59. การขนส่งและโดยสารทางรถไฟ
60. การติดต่อสื่อสาร
61. โทรศัพท์
62. การศึกษาระดับสูง (อุดมศึกษา)
63. การศึกษาระดับกลาง (มัธยมศึกษา)
64. การศึกษาระดับต่ำ (ประถมศึกษา)
65. การศึกษาเฉพาะอาชีพ

กำหนดได้ว่ารัฐบาลควรจัดหา

66. การศึกษานอกโรงเรียน
67. บริการรักษาพยาบาลผู้ป่วย (สถานรักษาพยาบาล)
68. ไฟฟ้า
69. ประปา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.3 การวิเคราะห์และผลการกำหนดภารกิจสำหรับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

ขั้นตอนที่ 2 ของการกำหนดภารกิจนี้จะนำเอาสินค้าและบริการที่ภาครัฐบาลควรเป็นผู้ดำเนินการจัดหา ซึ่งได้จากผลการวิเคราะห์ในขั้นตอนแรกมาวิเคราะห์ด้วยปัจจัยกำหนดการจัดแบ่งภารกิจสำหรับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น ที่สร้างขึ้นเป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์การจัดแบ่งมี 5 ประการคือ

1. ขอบข่ายผลประโยชน์หรืออาณาเขตผลประโยชน์ แทนด้วยสัญลักษณ์ x_1 ในการวิเคราะห์กำหนดให้ขอบข่ายผลประโยชน์กว้างระดับชาติและระดับภูมิภาคแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{11} ทั้งนี้เพราะไม่ว่าสินค้าและบริการนั้นจะมีคุณสมบัติขอบข่ายผลประโยชน์ระดับชาติหรือภูมิภาค รัฐบาลที่ควรเข้าไปดำเนินการก็คือรัฐบาลกลาง จึงสรุปให้เป็นสัญลักษณ์เดียวกันเพื่อสะดวกในการวิเคราะห์ ส่วนสินค้าและบริการที่มีขอบข่ายผลประโยชน์ระดับท้องถิ่น แทนด้วยสัญลักษณ์ x_{12} ซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นจะเป็นผู้ดำเนินการจัดหา
2. การประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ แทนด้วยสัญลักษณ์ x_2 ถ้าสินค้าและบริการใดผลิตโดยค่านึงถึง x_2 ก็ควรให้รัฐบาลกลางเป็นผู้ดำเนินการจัดหาแต่ถ้าสินค้าและบริการชนิดใดผลิตโดยไม่ต้องคำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ ซึ่งแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{21} ก็ควรให้รัฐบาลท้องถิ่นซึ่งมีขนาดการผลิตจำกัดเป็นผู้จัดหาได้
3. ความใกล้ชิดกับประชาชนหรือขนาดเขตการปกครองที่เหมาะสมแทนด้วยสัญลักษณ์ x_3 ซึ่งควรเป็นสินค้าและบริการที่จัดหาโดยรัฐบาลท้องถิ่น แต่ถ้าสินค้าและบริการชนิดใดไม่ต้องคำนึงถึงความใกล้ชิดของประชาชนซึ่งแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{31} ก็ควรให้รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดหา
4. สมรรถนะของการให้บริการแทนด้วยสัญลักษณ์ x_4 ถ้าหากสินค้าและบริการใดอาศัยการผลิตที่มีสมรรถนะของการให้บริการแค่งจำกัด แทนด้วยสัญลักษณ์ x_{41} ก็ควรให้รัฐบาลท้องถิ่นเป็นผู้จัดหา แต่ถ้าสินค้าและบริการใดอาศัยการผลิตที่มีสมรรถนะของการให้บริการกว้างไกลซึ่งแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{42} ควรให้รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดหา
5. วัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายหลักเพื่อการกระจายรายได้แทนด้วยสัญลักษณ์ x_5 ถ้าหากเป็นสินค้าและบริการผลิตโดยค่านึงถึงการกระจายรายได้หรือให้มีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน ก็ควรให้รัฐบาลกลางเป็นผู้จัดหา แต่ถ้าสินค้าและบริการนั้นไม่จำเป็นต้องผลิตเพื่อค่านึงถึงการกระจายรายได้ ซึ่งแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{51} แล้วรัฐบาลท้องถิ่นก็สามารถจัดหาให้แก่ประชาชนของตนได้ตามความเหมาะสม

เกณฑ์ต่อมาที่จะช่วยในการตัดสินใจกำหนดภารกิจระหว่างรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น ในกรณีที่สินค้าและบริการบางชนิดมีคุณสมบัติคาบกลางคอบอกจากปัจจัยกำหนด จะเห็นได้ว่าสินค้าและบริการบางชนิดมีคุณสมบัติบางประการ เป็นภารกิจของรัฐบาลกลาง แต่ก็มีคุณสมบัติอีกประการหนึ่งเป็นภารกิจของรัฐบาลท้องถิ่น หรือในทางกลับกัน กล่าวคือสินค้าและบริการบางชนิดมีคุณสมบัติผสมระหว่างภารกิจของรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น จึงได้กำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ว่า ถ้าหากสินค้าใดมีคุณสมบัติจากจำนวนปัจจัยกำหนดที่เป็นภารกิจของรัฐบาลกลางมากกว่าจำนวนปัจจัยกำหนดที่เป็นภารกิจของรัฐบาลท้องถิ่นก็แสดงว่าสินค้านั้นควรให้รัฐบาลกลางเป็นผู้ดำเนินการจัดหา แต่ถ้าสินค้าใดมีคุณสมบัติจากจำนวนปัจจัยกำหนดที่เป็นภารกิจของรัฐบาลท้องถิ่นมากกว่าจำนวนปัจจัยกำหนดที่เป็นภารกิจของรัฐบาลกลางก็ควรให้เป็นภารกิจของรัฐบาลท้องถิ่น และถ้าหากสินค้าใดมีคุณสมบัติจากจำนวนปัจจัยกำหนดที่เป็นภารกิจของรัฐบาลกลางเท่ากับจำนวนปัจจัยกำหนดที่เป็นภารกิจของรัฐบาลท้องถิ่น สินค้านั้นก็ควรให้รัฐบาลกลางดำเนินการได้ และรัฐบาลท้องถิ่นดำเนินการด้วยเช่นกัน* โดยแสดงการวิเคราะห์การกำหนดภารกิจสำหรับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่นไว้ในตารางที่ 5.3 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร

*ในการวิเคราะห์นี้กำหนดให้นำหนักของปัจจัยกำหนดเท่ากันหมดทุกประการ แต่โดยแท้จริงแล้วการที่รัฐบาลหรือเอกชน บุคคลหนึ่ง จะดำเนินการกิจใดนั้นจะให้นำหนักของปัจจัยกำหนดที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือความพึงพอใจของแต่ละคนที่จะให้ความสำคัญแก่ปัจจัยกำหนดตัวใดสำคัญมากกว่ากัน การศึกษาวิเคราะห์นี้กำหนดให้เกณฑ์ในการตัดสินใจดำเนินการกิจสำหรับสินค้าและบริการแต่ละชนิดมีความสำคัญ หรือมีน้ำหนักเท่ากันหมดเพื่อขจัดปัญหาความต้องการหรือการใช้วิจารณญาณของแต่ละบุคคลที่ไม่เหมือนกันในการตัดสินใจ

ตารางที่ 5.3 วิเคราะห์การกำหนดภารกิจสำหรับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
1. การศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาและส่งเสริมการ ผลิตภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม	/	-	/	-	-	/	-	/	-	/	รัฐบาลกลาง
2. งานส่งเสริมและพัฒนาเพื่อการผลิตภาค เกษตรและอุตสาหกรรม	/	-	-	/	-	/	-	/	-	/	รัฐบาลกลาง
3. การส่งเสริมและพัฒนาการปลูกสัตว์และ การประมง (น้ำจืด และน้ำเค็ม)	/	-	-	/	-	/	-	/	-	/	รัฐบาลกลาง

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่ต้องคำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
4. การแทรกแซงและควบคุมราคาสินค้าภาค เกษตรและอุตสาหกรรมภายในประเทศ และเพื่อการส่งออก	/	-	-	/	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
5. ชลประทานขนาดใหญ่	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
6. ชลประทานขนาดเล็ก	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
7. การส่งเสริมพัฒนาและอนุรักษ์ป่าไม้	/	-	/	-	-	/	-	/	-	/	รัฐบาลกลาง
8. การส่งเสริมพัฒนาและควบคุมแรงงาน	/	-	-	/	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง

- * กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ
- กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ
- กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน
- กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ
กว้าง
- กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
9. การคุ้มครองผู้บริโภค	/	-	-	/	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
10. การสำรวจ พัฒนา และส่งเสริมแหล่ง ทรัพยากรธรณีและทรัพยากรธรรมชาติอื่น	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
11. การศึกษา ค้นคว้าวิจัยและพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และพลังงาน	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
12. การควบคุมป้องกัน และกำจัดมลภาวะ	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
13. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว	/	-	-	/	-	/	-	/	-	/	รัฐบาลกลาง

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่ต้องคำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดให้ผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
14. สร้างและบำรุงทางหลวงแผ่นดิน	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
15. สร้างและบำรุงทางหลวงจังหวัด	/	-	/	-	-	/	-	/	-	/	รัฐบาลกลาง
16. สร้างและบำรุงทางหลวงท้องถิ่น	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
17. สถานีขนส่งทางบก	-	/	/	-	-	/	/	/	-	/	รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น
18. สร้างและบำรุงทางน้ำภายในท้องถิ่น	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
19. สร้างและบำรุงทางน้ำระหว่างเมือง	/	-	/	-	-	/	-	/	-	/	รัฐบาลกลาง
20. ทำเทียบเรือท่าภายในท้องถิ่น	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น

- * กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ
- กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ
- กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน
- กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง
- กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่คำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดไว้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
21. สร้างสนามบิน หรือท่าอากาศยาน	-	/	/	-	-	/	/	/	/	-	รัฐบาลกลาง
22. สถานีรถไฟ	-	/	/	-	-	/	/	/	/	-	รัฐบาลกลาง
23. วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
24. การสำรวจและพยากรณ์อากาศ	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
25. ศาลาที่พักirimทาง	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
26. บริการป้องกันเอกราชของประเทศ	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
27. การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน	-	/	-	/	/	-	/	-	/	-	รัฐบาลท้องถิ่น
28. การควบคุมผู้กระทำผิด(งานราชทัณฑ์)	-	/	/	-	-	/	/	/	/	-	รัฐบาลกลาง

- * กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ
กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ
กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน
กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง
กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่ต้องคำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
29. การวางผังเมืองและควบคุมสิ่งก่อสร้าง	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
30. จัดให้มีอุปกรณ์จราจรท้องถิ่น	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
31. การพัฒนาท้องถิ่นชนบท	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
32. บริการสังคมสงเคราะห์ผู้ประสพภัย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น
33. การสังเคราะห์มารดาและเด็ก	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
34. การออกกฎหมายระเบียบข้อบังคับของสังคม	/	-	-	/	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
35. บริการด้านศาลให้ความยุติธรรมเพื่อ พิจารณาตัดสินลงโทษผู้กระทำผิดกฎ หมายเมือง	/	-	-	/	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่ต้องคำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{52}	
36. การส่งเสริม อนุรักษ์ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี ของท้องถิ่น	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
37. บริการห้องสมุดประชาชน	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
38. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น
39. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและประชากร	/	-	-	/	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
40. ส่งเสริม และพัฒนางานอนามัยเฉพาะสาขา	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
41. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่ต้องคำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดไว้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
42. ป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
43. การจัดระบบระบายน้ำเสีย ป้องกันและ บรรเทาน้ำท่วม คูแลท่อระบายน้ำ	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
44. ภาชนะรองรับขยะมูลฝอยและคูแลทำความสะอาด สาธารณะ	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
45. สถานที่ประชุมหรือพบปะของราษฎรใน ท้องถิ่น	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
46. การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและการจัด ระเบียบที่อยู่อาศัยใหม่สภาพแวดล้อมที่ดี	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่คำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
47. ประดับโคมไฟให้สว่างตามที่สาธารณะ	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	รัฐบาลท้องถิ่น
48. การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข่าวสาร ข้อมูล ด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคม	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
49. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและ ประพฤติมิชอบในวงราชการ	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
50. การวางแผนกำหนดนโยบายและดำเนิน มาตรการทางเศรษฐกิจและสังคมของชาติ	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบขายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบขายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบขายผลประโยชน์แคบ
กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ
กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงความใกล้ชิดกับประชาชน
กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง
กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่ต้องคำนึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ										
	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	ควรเป็น					
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
51. การดำเนินนโยบายบริหารงานด้านการเงิน การคลัง และการรักษาเสถียรภาพทาง เศรษฐกิจ	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
52. การดำเนินนโยบายต่างประเทศ	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
53. พลังงานเชื้อเพลิงจากธรรมชาติ	/	-	/	-	-	/	/	-	/	-	รัฐบาลกลาง
54. ธุรกิจการเงินและสถาบันการเงิน	-	/	/	-	/	-	/	/	/	-	รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น
55. สร้างและบำรุงทางหลวงพิเศษ	-	/	/	-	-	/	/	-	/	-	รัฐบาลกลาง

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ
กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ
กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน
กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง
กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่ต้องคำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
56. บริการขนส่งโดยสารและบรรทุกสินค้าทางรถยนต์	/	-	/	-	-	/	/	-	/	-	รัฐบาลกลาง
57. บริการขนส่งโดยสารและบรรทุกสินค้าทางน้ำ	/	-	/	-	-	/	/	-	/	-	รัฐบาลกลาง
58. บริการขนส่งโดยสารและบรรทุกสินค้าทางอากาศ	/	-	/	-	-	/	/	-	/	-	รัฐบาลกลาง
59. การขนส่งและโดยสารทางรถไฟ	/	-	/	-	-	/	/	-	/	-	รัฐบาลกลาง
60. การติดต่อสื่อสาร	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ
กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ
กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน
กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง
กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่คำนึงถึงการกระจายรายได้

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
61. โทรศัพท์	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
62. การศึกษาระดับสูง(อุดมศึกษา)	-	/	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
63. การศึกษาระดับกลาง(มัธยมศึกษา)	-	/	/	-	-	/	/	-	/	-	รัฐบาลกลาง
64. การศึกษาระดับต่ำ(ประถมศึกษา)	-	/	-	/	/	-	/	-	/	-	รัฐบาลท้องถิ่น
65. การศึกษาเฉพาะอาชีพ	-	/	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
66. การศึกษานอกโรงเรียน	-	/	-	/	/	-	/	-	/	-	รัฐบาลท้องถิ่น
67. การรักษาพยาบาลผู้ป่วย(สถานรักษาพยาบาล)	-	/	/	/	/	/	/	/	/	-	รัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น
68. ไฟฟ้า	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง
69. ประปา	/	-	/	-	-	/	-	/	/	-	รัฐบาลกลาง

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ
กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดในทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ
กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดกับประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่คำนึงถึงความใกล้ชิดกับประชาชน
กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการแคบ x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง
กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยไม่ตองคำนึงถึงการกระจายรายได้

ตารางที่ 5.4 ผลการกำหนดภารกิจสำหรับรัฐบาลกลางและรัฐบาลท้องถิ่น

ภารกิจที่รัฐบาลกลางควรเป็นผู้ดำเนินการ	ภารกิจที่รัฐบาลท้องถิ่นควรเป็นผู้ดำเนินการ
<ol style="list-style-type: none"> 1. การศึกษาวิจัย เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการผลิตภาคเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม 2. งานส่งเสริมและพัฒนาเพื่อการผลิต ภาคเกษตรและอุตสาหกรรม 3. การส่งเสริมและพัฒนาการปศุสัตว์และการประมง(น้ำจืด และน้ำเค็ม) 4. การแทรกแซงและควบคุมราคาสินค้า ภาคเกษตรและอุตสาหกรรมภายในประเทศ และเพื่อการส่งออก 5. ชลประทานขนาดใหญ่ 6. การส่งเสริม พัฒนาและอนุรักษ์ป่าไม้ 7. การส่งเสริม พัฒนาและควบคุมแรงงาน 8. การคุ้มครองผู้บริโภค 9. การสำรวจ พัฒนา และส่งเสริมแหล่งทรัพยากรธรณีและทรัพยากรธรรมชาติอื่น 10. การศึกษาค้นคว้า วิจัยและพัฒนาด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและพลังงาน 11. การควบคุมป้องกันและกำจัดมลภาวะ 12. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว 13. สร้างและบำรุงทางหลวงแผ่นดิน 14. สร้างและบำรุงทางหลวงจังหวัด 15. สถานีขนส่งทางบก 16. สร้างและบำรุงทางน้ำระหว่างเมือง 17. สร้างสนามบิน หรือท่าอากาศยาน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ชลประทานขนาดเล็ก 2. สร้างและบำรุงทางหลวงท้องถิ่น 3. สถานีขนส่งทางบก 4. สร้างและบำรุงทางน้ำภายในท้องถิ่น 5. ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามภายในท้องถิ่น 6. ศาลาที่พักริมทาง 7. การรักษาความสงบเรียบร้อยภายใน 8. การวางผังเมืองและควบคุมสิ่งก่อสร้าง 9. จัดให้มีอุปกรณ์จราจรท้องถิ่น 10. การพัฒนาท้องถิ่นชนบทหรือส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร 11. บริการสังคมสงเคราะห์ผู้ประสบภัย 12. การสงเคราะห์มารดาและเด็ก 13. การส่งเสริมอนุรักษ์ศาสนา ศิลปะวัฒนธรรม และขนบธรรมเนียมประเพณีของท้องถิ่น 14. หอสมุดประชาชน 15. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ 16. ป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย 17. การจัดระบบระบายน้ำเสีย ป้องกันและบรรเทา น้ำท่วมและดูแลท่อระบายน้ำ 18. ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย และดูแลทำความสะอาดที่สาธารณะ 19. สถานที่ประชุมหรือพบปะของราษฎรในท้องถิ่น

ภารกิจที่รัฐบาลกลางควรเป็นผู้ดำเนินการ	ภารกิจที่รัฐบาลท้องถิ่นควรเป็นผู้ดำเนินการ
<p>18. สถานีรถไฟ</p> <p>19. วิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์</p> <p>20. การสำรวจ และพยากรณ์อากาศ</p> <p>21. บริการป้องกันเอกราชของประเทศ</p> <p>22. การควบคุมผู้กระทำผิด</p> <p>23. บริการสังคมสงเคราะห์สำหรับผู้ประสบภัย</p> <p>24. การออกกฎหมายระเบียบข้อบังคับของสังคม</p> <p>25. บริการด้านศาล ให้ความยุติธรรม เพื่อพิจารณาตัดสินลงโทษผู้กระทำผิดกฏบ้านเมือง</p> <p>26. การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ</p> <p>27. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและประชากร</p> <p>28. ส่งเสริมและพัฒนางานอนามัยเฉพาะสาขา</p> <p>29. ป้องกันและปราบปรามยาเสพติด</p> <p>30. ป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย</p> <p>31. การประชาสัมพันธ์เพื่อให้ข่าวสาร ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม</p> <p>32. การป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบในวงราชการ</p> <p>33. การวางแผนกำหนดนโยบายและดำเนินการมาตรการทางเศรษฐกิจ สังคม ของชาติ</p> <p>34. การดำเนินนโยบายบริหารงานด้านการเงิน การคลัง และการรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ</p>	<p>20. การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและการจัดระเบียบที่อยู่อาศัยให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี</p> <p>21. ประดับโคมไฟให้สว่างตามที่สาธารณะ</p> <p>22. ธุรกิจการเงินและสถาบันการเงิน หรือสถานสินเชื่อเพื่อสวัสดิการท้องถิ่น</p> <p>23. การศึกษาระดับต่ำ (ประถมศึกษา)</p> <p>24. การศึกษานอกโรงเรียน</p> <p>25. การรักษาพยาบาลผู้ป่วย (สถานที่รักษาพยาบาล)</p>

ภารกิจที่รัฐบาลกลางควรเป็นผู้ดำเนินการ	ภารกิจที่รัฐบาลท้องถิ่นควรเป็นผู้ดำเนินการ
<p>35. การดำเนินนโยบายต่างประเทศ</p> <p>36. พลังงานเชื้อเพลิงจากธรรมชาติ</p> <p>37. ธุรกิจการเงินและสถาบันการเงิน</p> <p>38. สร้างและบำรุงทางหลวงพิเศษ</p> <p>39. บริการขนส่งโดยสารและบรรทุกสินค้าทางรถยนต์</p> <p>40. บริการขนส่งโดยสารและบรรทุกสินค้าทางน้ำ</p> <p>41. บริการขนส่งโดยสาร และบรรทุกสินค้าทางอากาศ</p> <p>42. การขนส่งและโดยสารทางรถไฟ</p> <p>43. การติดต่อสื่อสาร</p> <p>44. โทรศัพท์</p> <p>45. การศึกษาระดับสูง (อุดมศึกษา)</p> <p>46. การศึกษาระดับกลาง (มัธยมศึกษา)</p> <p>47. การศึกษาเฉพาะอาชีพ</p> <p>48. การรักษาพยาบาลผู้ป่วย (สถานรักษาพยาบาล)</p> <p>49. ไฟฟ้า</p> <p>50. ประปา</p>	

5.4 การวิเคราะห์และผลการกำหนดภารกิจสำหรับรัฐบาลท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ

จากปัจจัยกำหนด* 5 ประการสำหรับการกำหนดภารกิจรัฐบาลท้องถิ่นในชั้นตอนสุดท้ายนี้จะแทนด้วยสัญลักษณ์ดังต่อไปนี้

1. ขอบข่ายผลประโยชน์ แทนด้วยสัญลักษณ์ x_1 ถ้ามีขอบข่ายผลประโยชน์กว้างแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{11} และขอบข่ายผลประโยชน์แคบแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{12}
2. การประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ แทนด้วยสัญลักษณ์ x_2 และการไม่ประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{21}
3. ความใกล้ชิดของประชาชนในท้องถิ่นแทนด้วยสัญลักษณ์ x_3 และไม่ใกล้ชิดของประชาชนแทนด้วย x_{31}
4. สมรรถนะของการให้บริการแทนด้วยสัญลักษณ์ x_4 ถ้าหากมีสมรรถนะของการให้บริการที่แคบจำกัดแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{41} และสมรรถนะของการให้บริการกว้างแทนด้วยสัญลักษณ์ x_{42}
5. การกระจายรายได้หรือมีมาตรฐานเดียวกัน แทนด้วยสัญลักษณ์ x_5 แต่ถ้าไม่กระจายรายได้หรือไม่มีมาตรฐานเดียวกันแทนด้วย x_{51}

จากปัจจัยกำหนดดังกล่าวนี้จะนำมาสร้างเกณฑ์ของสินค้าและบริการที่รัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทควรดำเนินการจัดทำให้แก่ประชาชนของตน ดังเกณฑ์ที่วิเคราะห์ด้วยตารางที่ 5.5 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* กำหนดให้น้ำหนักของปัจจัยกำหนดทั้ง 5 ประการเท่ากัน และดูรายละเอียดได้จาก
หน้า 94-96 ข้างต้น

ตารางที่ 5.5 เกณฑ์ของสินค้าและบริการที่รัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทควรดำเนินงาน

รัฐบาลท้องถิ่น	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*	รัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทควรจัดหาสินค้าและบริการที่มีปัจจัยกำหนดดังนี้คือ	
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5		
1. เทศบาล	-	/	/	-	/	-	/	/	/	-	x_{12} , x_2 , x_3 , x_{41} , x_{42} และ x_5
2. สุขาภิบาล	-	/	-	/	/	-	/	-	-	/	x_{12} , x_{21} , x_3 , x_{41} และ x_{51}
3. องค์การบริหารส่วนจังหวัด	/	-	/	-	-	/	/	-	-	/	x_{11} , x_2 , x_{31} , x_{41} และ x_{51}
4. กรุงเทพมหานคร	-	/	/	-	/	-	/	/	/	-	x_{12} , x_2 , x_3 , x_{41} , x_{42} และ x_5
5. เมืองพัทยา	-	/	/	-	/	-	/	/	/	-	x_{12} , x_2 , x_3 , x_{41} , x_{42} และ x_5

*กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่ประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดของประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่ใกล้ชิดของประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการจำกัด x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการกว้าง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยการไม่กระจายรายได้หรือไม่มีมาตรฐานเดียวกัน

จะเห็นได้ว่าสินค้าและบริการที่รัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทควรจัดทำให้แก่ประชาชนในท้องถิ่นของตนประกอบด้วยปัจจัยกำหนดต่อไปนี้

1. สินค้าและบริการที่เทศบาลควรดำเนินการจัดทำให้แก่ประชาชนมีคุณสมบัติขอบข่ายผลประโยชน์แคบ มีการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ มีความใกล้ชิดของประชาชน มีสมรรถนะของการให้บริการจำกัดหรือกว้างก็ได้ และมีการกระจายรายได้ หรือมีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้เพราะลักษณะชุมชนที่ประชาชนในเขตเทศบาลอาศัยอยู่กระจุกตัวรวมกันในเมือง มีจำนวนประชากร ขอบข่ายการบริหารงานและรายได้มากพอควร เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาลท้องถิ่นประเภทอื่น ๆ (รายละเอียดอธิบายไว้หน้า 94-96 ข้างต้น)
2. สินค้าและบริการที่สุขาภิบาลควรดำเนินการจัดทำให้แก่ประชาชนมีคุณสมบัติขอบข่ายผลประโยชน์แคบ ไม่มีการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ มีความใกล้ชิดของประชาชน มีสมรรถนะของการให้บริการจำกัด และไม่มีการกระจายรายได้หรือไม่ต้องมีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้เพราะลักษณะชุมชนที่ประชาชนในเขตสุขาภิบาลอาศัยอยู่รวมกันในเมือง มีจำนวนประชากร ขอบข่ายการบริหารงาน และรายได้น้อยเมื่อเทียบกับรัฐบาลท้องถิ่นทั้ง 5 ประเภท (รายละเอียดอธิบายไว้หน้า 94-96 ข้างต้น)
3. สินค้าและบริการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรดำเนินการจัดทำให้แก่ประชาชนมีคุณสมบัติขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง มีการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ ไม่ต้องอาศัยความใกล้ชิดของประชาชน มีสมรรถนะของการให้บริการแคบจำกัด และไม่มีการกระจายรายได้หรือไม่มีความคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้เพราะ ลักษณะชุมชนที่ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาศัยอยู่กระจายตามชนบท มีจำนวนประชากรมาก มีขอบข่ายการบริหารงาน และรายได้น้อยเมื่อเทียบกับรัฐบาลท้องถิ่นทั้ง 5 ประเภท (รายละเอียดอธิบายไว้หน้า 94-96 ข้างต้น)
4. สินค้าและบริการที่กรุงเทพมหานครควรดำเนินการจัดทำให้แก่ประชาชนมีคุณสมบัติขอบข่ายผลประโยชน์แคบ มีการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ มีความใกล้ชิดของประชาชน มีสมรรถนะของการให้บริการจำกัดหรือกว้างก็ได้ และมีการกระจายรายได้หรือมีคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน ทั้งนี้เพราะลักษณะชุมชนที่ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครอาศัยอยู่กระจุกตัวรวมกันในเมือง มีจำนวนประชากรขอบข่ายการบริหารงานและรายได้มากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาล

ท้องถิ่นทุกประเภท (รายละเอียดอธิบายไว้หน้า 94-96 ข้างต้น)

5. สินค้าและบริการที่เมืองพัทยาควรดำเนินการจัดทำให้แก่ประชาชน มีคุณสมบัติ ขอบข่ายผลประโยชน์แก่ มีการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ มีความใกล้ชิดของประชาชน มี สมรรถนะของการให้บริการจำกัดหรือกว้างก็ได้ และมีการกระจายรายได้หรือมีคุณภาพมาตรฐาน เดียวกัน ทั้งนี้เพราะ ลักษณะชุมชนที่ประชาชนในเมืองพัทยาศูนย์อยู่กระจุกตัวรวมกันใน เมือง มีจำนวนประชากรขอขายการบริหารงาน และรายได้มากพอควร เมื่อเปรียบเทียบกับรัฐบาล ท้องถิ่นทุกประเภท (ดูรายละเอียดหน้า 94-96 ข้างต้น)

เมื่อได้ลักษณะของสินค้าและบริการที่รัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทควรดำเนินการจัดทา ให้แก่ประชาชนจากปัจจัยกำหนดทั้ง 5 ประการข้างต้นนี้แล้ว กำหนดให้น้ำหนักของปัจจัยกำหนด ทุกตัวเท่ากัน และกำหนดเกณฑ์ในการวิเคราะห์ต่อไปอีกว่า สินค้าและบริการที่สามารถกำหนดให้ เป็นภารกิจของรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทได้จะต้องมีจำนวนปัจจัยกำหนดที่เป็นคุณสมบัติของสินค้า และบริการซึ่งรัฐบาลท้องถิ่นแต่ละประเภทควรดำเนินการจัดหามากกว่าครึ่งหนึ่งของจำนวนทั้งหมด หรือมีจำนวนปัจจัยกำหนดอย่างน้อย 3 ใน 5 ขึ้นไป จึงจะสามารถกำหนดให้รัฐบาลท้องถิ่นแต่ละ ประเภทนั้นดำเนินการได้ โดยแสดงการวิเคราะห์ด้วยตารางที่ 5.6 ต่อไปนี้

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.6 วิเคราะห์การกำหนดภารกิจสำหรับรัฐบาลท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
1. ชลประทานขนาดเล็ก	/	-	/	-	-	/	/	/	-	/	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. สร้างและบำรุงทางหลวง ท้องถิ่น	/	/	/	-	/	/	/	/	-	/	ทุกประเภท
3. สถานีขนส่ง (ทางบก)	-	/	/	-	/	-	-	/	-	/	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และพัทยา
4. สร้างและบำรุงทางน้ำ ภายในท้องถิ่น	/	/	/	-	/	/	/	/	-	/	ทุกประเภท

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ
 กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่ประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ
 กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดของประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่ใกล้ชิดของประชาชน
 กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการจำกัด x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ สูง
 กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยการไม่กระจายรายได้หรือไม่มีมาตรฐานเดียวกัน

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
5. ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามภายใน ท้องถิ่น	-	/	-	/	/	-	/	/	-	/	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา
6. ศาลาที่พักริมทาง	-	/	-	/	/	-	/	/	-	/	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา
7. การรักษาความสงบ เรียบร้อยภายใน	-	/	/	-	/	-	-	/	/	-	เทศบาล กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา
8. การวางผังเมืองและ ควบคุมสิ่งก่อสร้าง	-	/	-	/	/	-	-	/	/	-	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่ประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดของประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่ใกล้ชิดของประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการจำกัด x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการสูง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยการไม่กระจายรายได้หรือไม่มีมาตรฐานเดียวกัน

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
9. จัดให้มีอุปกรณ์จราจรท้องถิ่น	-	/	-	/	/	-	/	/	/	-	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
10. การพัฒนาท้องถิ่นชนบท	/	/	-	/	/	/	/	/	/	/	ทุกประเภท
11. บริการสังคมสงเคราะห์ ผู้ประสพภัย	/	/	-	/	/	/	/	/	/	-	ทุกประเภท
12. การสงเคราะห์มารดา และเด็ก	-	/	/	-	/	-	-	/	/	-	เทศบาล กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่ประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดของประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่ใกล้ชิดของประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการจำกัด x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการสูง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยการไม่กระจายรายได้หรือไม่มาตรฐานเดียวกัน

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
13. การส่งเสริม อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณีของท้องถิ่น	/	-	-	/	-	/	-	/	-	/	องค์การบริหารส่วนจังหวัด
14. หอสมุดประชาชน	-	/	-	/	/	-	-	/	-	/	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
15. การป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	-	ทุกประเภท

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่ประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดของประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่ใกล้ชิดของประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการจำกัด x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการสูง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยการไม่กระจายรายได้หรือไม่มาตรฐานเดียวกัน

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
16. ป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย	-	/	-	/	/	-	/	/	-	/	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
17. การจัดระบบระบายน้ำเสีย ป้องกันบรรเทาน้ำท่วม และดูแลท่อระบายน้ำ	-	/	/	-	/	-	/	/	/	-	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
18. ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย และดูแลทำความสะอาด	-	/	-	/	/	-	/	/	-	/	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา
19. สถานที่ประชุมหรือพบปะ ของราษฎรในท้องถิ่น	-	/	-	/	/	-	-	/	-	/	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ
กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่ประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ
กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดของประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่ใกล้ชิดของประชาชน
กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการจำกัด x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการสูง
กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยการไม่กระจายรายได้หรือไม่มาตรฐานเดียวกัน

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
20. การปรับปรุงแหล่งเสื่อม- โทรมและการจัดระเบียบ ที่อยู่อาศัยให้มีสภาพ แวดล้อมที่ดี	-	/	/	-	/	-	-	/	-	/	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา
21. ประดับโคมไฟให้สว่าง ตามที่สาธารณะ	-	/	/	-	/	-	-	/	/	-	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา
22. ธุรกิจการเงินและ สถาบันการเงิน	-	/	/	-	/	-	-	/	/	-	เทศบาล กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่ประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดของประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่ใกล้ชิดของประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการจำกัด x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการสูง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยการไม่กระจายรายได้หรือไม่มาตรฐานเดียวกัน

สินค้าและบริการ	x_1^*		x_2^*		x_3^*		x_4^*		x_5^*		กำหนดได้ว่าผู้ดำเนินการ ควรเป็น
	x_{11}	x_{12}	x_2	x_{21}	x_3	x_{31}	x_{41}	x_{42}	x_5	x_{51}	
23. การศึกษาระดับต่ำ (ประถมศึกษา)	-	/	/	-	/	-	-	/	/	-	เทศบาล กรุงเทพมหานคร และ เมืองพัทยา
24. การศึกษานอกโรงเรียน	/	/	/	/	/	-	-	/	/	/	ทุกประเภท
25. การรักษายาบาลผู้ป่วย (สถานที่รักษายาบาล)	-	/	/	/	/	-	-	/	/	-	เทศบาล สุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา

* กำหนดให้ x_1 แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์ x_{11} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์กว้าง x_{12} แทนด้วยขอบข่ายผลประโยชน์แคบ

กำหนดให้ x_2 แทนด้วยการประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ x_{21} แทนด้วยการไม่ประหยัดขนาดทางเศรษฐกิจ

กำหนดให้ x_3 แทนด้วยความใกล้ชิดของประชาชน x_{31} แทนด้วยการไม่ใกล้ชิดของประชาชน

กำหนดให้ x_4 แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการ x_{41} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการจำกัด x_{42} แทนด้วยสมรรถนะของการให้บริการสูง

กำหนดให้ x_5 แทนด้วยการกระจายรายได้หรือคุณภาพมาตรฐานเดียวกัน x_{51} แทนด้วยการไม่กระจายรายได้หรือไม่มีมาตรฐานเดียวกัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5.7 ผลการกำหนดภารกิจสำหรับรัฐบาลท้องถิ่นประเภทต่าง ๆ จากหลักการ

ภารกิจของเทศบาล	ภารกิจของสุขาภิบาล	ภารกิจขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด	ภารกิจของกรุงเทพมหานคร	ภารกิจของเมืองพัทยา
1. สร้างและบำรุงทางหลวง ท้องถิ่น	1. สร้างและบำรุง ทางหลวงท้องถิ่น	1. ชลประทานขนาดเล็ก 2. สร้างและบำรุงทาง หลวงท้องถิ่น	1. สร้างและบำรุงทางหลวง ท้องถิ่น	1. สร้างและบำรุงทางหลวง ท้องถิ่น
2. สถานีขนส่งทางบก	2. สถานีขนส่งทางบก		2. สถานีขนส่งทางบก	2. สถานีขนส่งทางบก
3. สร้างและบำรุงทางน้ำ ภายในท้องถิ่น	3. สร้างและบำรุงทางน้ำ ภายในท้องถิ่น	3. สร้างและบำรุงทางน้ำ ภายในท้องถิ่น	3. สร้างและบำรุงทางน้ำ ภายในท้องถิ่น	3. สร้างและบำรุงทางน้ำภายใน ท้องถิ่น
4. ทำเทียบเรือ ท่าข้าม ภายในท้องถิ่น	4. ทำเทียบเรือ ท่าข้าม ภายในท้องถิ่น	4. การพัฒนาท้องถิ่นชนบท 5. บริการสังคม	4. ทำเทียบเรือท่าข้าม ภายในท้องถิ่น	4. ทำเทียบเรือ ท่าข้ามภายใน ท้องถิ่น
5. ศาลาที่พักริมหาด	5. ศาลาที่พักริมหาด	สงเคราะห์ผู้ประสพภัย	5. ศาลาที่พักริมหาด	5. ศาลาที่พักริมหาด
6. การรักษาความสงบ เรียบร้อย	6. การวางผังเมืองและ ควบคุมสิ่งก่อสร้าง	6. การส่งเสริม อนุรักษ์ ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และขนบธรรมเนียม ประเพณีของท้องถิ่น	6. การรักษาความสงบ เรียบร้อยภายใน	6. การรักษาความสงบ เรียบร้อยภายใน
7. การวางผังเมืองและ ควบคุมสิ่งก่อสร้าง	7. จัดให้มีอุปกรณ์จราจร ท้องถิ่น		7. การวางผังเมืองและ ควบคุมสิ่งก่อสร้าง	7. การวางผังเมืองและควบคุม สิ่งก่อสร้าง
8. จัดให้มีอุปกรณ์จราจร ท้องถิ่น	8. พัฒนาท้องถิ่น	7. ป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ	8. จัดให้มีอุปกรณ์จราจร ท้องถิ่น	8. จัดให้มีอุปกรณ์จราจรท้องถิ่น
9. พัฒนาท้องถิ่น	9. บริการสังคมสงเคราะห์ ผู้ประสพภัย		9. พัฒนาท้องถิ่น	9. พัฒนาท้องถิ่น

ภารกิจของเทศบาล	ภารกิจของสุขาภิบาล	ภารกิจขององค์การบริหาร ส่วนจังหวัด	ภารกิจของกรุงเทพมหานคร	ภารกิจของเมืองพัทยา
10. บริการสังคมสงเคราะห์ ผู้ประสพภัย	10. บริการห้องสมุด ประชาชน	8. การศึกษานอก- โรงเรียน	10. บริการสังคมสงเคราะห์ ผู้ประสพภัย	10. บริการสังคมสงเคราะห์ ผู้ประสพภัย
11. สงเคราะห์มารดาและ เด็ก	11. ป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ		11. สงเคราะห์มารดาและ เด็ก	11. สงเคราะห์มารดาและ เด็ก
12. บริการห้องสมุดประชาชน	12. ป้องกันและบรรเทา อัคคีภัย		12. บริการห้องสมุดประชาชน	12. บริการห้องสมุดประชาชน
13. ป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ	13. จัดระบบระบายน้ำเสีย		13. ป้องกันและควบคุม โรคติดต่อ	13. ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ
14. ป้องกันและบรรเทา อัคคีภัย	14. ป้องกันและบรรเทา น้ำท่วมและดูแล ทอระบายน้ำ		14. ป้องกันและบรรเทา อัคคีภัย	14. ป้องกันและบรรเทาอัคคีภัย
15. การจัดระบบระบายน้ำเสีย ป้องกันและบรรเทาน้ำท่วม และดูแลทอระบายน้ำ	14. ภาชนะรองรับขยะ มูลฝอยและดูแล		15. การจัดระบบระบายน้ำ เสีย ป้องกันและบรรเทา น้ำท่วมและดูแล ทอระบายน้ำ	15. การจัดระบบระบายน้ำ ป้องกันและบรรเทาน้ำท่วม และดูแลทอระบายน้ำ
16. ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย และดูแลทำความสะอาด ที่สาธารณะ	14. ภาชนะรองรับขยะ มูลฝอยและดูแล ทำความสะอาด ที่สาธารณะ		16. ภาชนะรองรับขยะมูล ฝอยและดูแลทำความ	16. ภาชนะรองรับขยะมูลฝอย และดูแลทำความสะอาด ที่สาธารณะ
			16. ภาชนะรองรับขยะมูล ฝอยและดูแลทำความ	17. สถานที่ประชุมหรือพบปะของ ราษฎรในท้องถิ่น

ภารกิจของเทศบาล	ภารกิจของสุขาภิบาล	ภารกิจขององค์การบริหารส่วนจังหวัด	ภารกิจของกรุงเทพมหานคร	ภารกิจของเมืองพัทยา
17. สถานที่ประชุมหรือพบปะของราษฎรในท้องถิ่น	15. สถานที่ประชุมหรือพบปะของราษฎรในท้องถิ่น		สะอาดที่สาธารณะ	18. การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและการจัดระเบียบที่อยู่อาศัยให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี
18. การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและการจัดระเบียบที่อยู่อาศัยใหม่สภาพแวดล้อมที่ดี	16. การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและการจัดระเบียบที่อยู่อาศัยใหม่สภาพแวดล้อมที่ดี		17. สถานที่ประชุมหรือพบปะของราษฎรในท้องถิ่น	ระเบียบที่อยู่อาศัยใหม่สภาพแวดล้อมที่ดี
19. ประดับโคมไฟให้สว่างตามที่สาธารณะ	17. ประดับโคมไฟให้สว่างตามที่สาธารณะ		18. การปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรมและการจัดระเบียบที่อยู่อาศัยใหม่สภาพแวดล้อมที่ดี	19. ประดับโคมไฟให้สะอาดตามที่สาธารณะ
20. ธุรกิจการเงินและสถาบันการเงิน	18. การศึกษานอกโรงเรียน		19. ประดับโคมไฟให้สะอาดตามที่สาธารณะ	20. ธุรกิจการเงินและสถาบันการเงิน
21. การศึกษาระดับต่ำ (ประถมศึกษา)	19. การรักษายาบาลผู้ป่วย (สถานรักษายาบาล)		20. ธุรกิจการเงินและสถาบันการเงิน	21. การศึกษาระดับต่ำ (ประถมศึกษา)
22. การศึกษานอกโรงเรียน			21. การศึกษาระดับต่ำ (ประถมศึกษา)	22. การศึกษานอกโรงเรียน
23. การรักษายาบาลผู้ป่วย (สถานรักษายาบาล)			22. การศึกษานอกโรงเรียน	23. การรักษายาบาลผู้ป่วย (สถานรักษายาบาล)
			23. การรักษายาบาลผู้ป่วย (สถานรักษายาบาล)	